

*Dr. Palágyi Tivadar**

KÜLFÖLDI IPARJOGVÉDELMI HÍREK

Algéria

Az Algériai Védjegy hivatal 2012. január 1-jétől kezdve csak úgy fogad el védjegybejelentéseket, ha azok mellékleteként az eredeti képviselői meghatalmazást vagy annak színes, szkennelt másolatát is benyújtja a bejelentő. A korábbi gyakorlat szerint az eredeti meghatalmazást a benyújtást követő három hónapon belül lehetett benyújtani.

Amerikai Egyesült Államok

A) Az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalának (USPTO) igazgatója, David Kappos minden lehetőt megtesz annak érdekében, hogy csökkentse a feldolgozatlan szabadalmi bejelentések nagy számát. Ilyen célt szolgál az a nemrég tett bejelentése is, hogy megindítja a „végső megfontolás utáni kísérleti programot” (After Final Consideration Pilot, AFCP). Ennek értelmében az elővizsgálók számára korlátozott óraszámot engedélyez a végső elutasítás utáni válaszok megfontolására, mert azt reméli, hogy így növelni lehet az engedélyezett bejelentések számát, és egyúttal csökkenteni lehet a folytatólagos vizsgálatok iránti kérelmekét.

A végső elutasítás utáni válaszok megfontolására vonatkozó irányelvek szerint a végső elutasítás utáni választ teljes és alapos áttekintés után el kell fogadni, amikor a bejelentést engedélyezésre kész állapotba helyezik a következő módon vagy esetekben:

1. igénypontokat törölnek vagy alaki követelményeket elégítenek ki válaszként az elutasító végzésben foglalt kifogásokra;
2. a kifogásolt igénypontokat független alakban írják újra;
3. kifogásolt igénypontokból korlátozásokat iktatnak be független igénypontokba, ha az új igénypont engedélyezhetősége korlátozott mértékű további megfontolással vagy kutatással meghatározható;
4. csupán korlátozott mértékű további kutatással vagy megfontolással, még ha új igénypontokat megfelelő számú végleg elutasított igénypont törlése nélkül iktatnak is be;
5. új korlátozás(ok) beiktatásával, amely(ek) csupán korlátozott mértékű további megfontolást vagy kutatást igényel(nek);
6. olyan nyilatkozat vagy eskü alatti nyilatkozat benyújtásával, amely csupán korlátozott mértékű további kutatást vagy megfontolást tesz szükségessé.

* Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda Kft.

Hasznossági, növényi és újbóli engedélyezésre irányuló szabadalmi bejelentések esetén a korlátozott mennyiségű idő három óra, míg mintabejelentések esetén egy óra. Kappos elnök szerint az elővizsgálókat buzdítani fogják arra, hogy szakmai ítélőképességük alapján döntsenek arról, hogy a válasz az időkorláton belül teljesen megfontolható-e – ideértve az esetleg szükséges további kutatást – ahhoz, hogy megállapítsák, a bejelentés engedélyezésre kész állapotba helyezhető-e.

B) Az Amerikai Egyesült Államok Vámügyi és Határvédelmi Szerve (Customs and Border Protection, CBP) új törvényt javasol, amely a védjegytulajdonosok számára segítséget fog nyújtani abban, hogy megakadályozzák hamisított áruk belépését az amerikai piacra. A tervezett új szabály lehetővé tenné a CBP számára, hogy tájékoztatást adjon védjegytulajdonosoknak potenciálisan bitorló termékekről.

A tervezett új szabály módosítaná a CBP lajstromozott védjegyeket vagy kereskedelmi neveket viselő áruk bevitelével kapcsolatos rendelkezéseit. A változások feljogosítanak a CBP-t arra, hogy tájékoztatást nyújtson hamis védjegy viselésével gyanúsított importált árukról, és így a jogtulajdonostól segítséget kapjon annak meghatározásában, hogy a védjegy hamisított-e, vagy sem.

Eddig a CBP úgy értelmezte a kereskedelmi titokra vonatkozó törvényt (Trade Secrets Act, TSA), hogy az gátolja az ilyen közlést. Az új szabály azonban leszögezné, hogy a TSA által nyújtott oltalmat egyensúlyba kell hozni a kormány fontos és törvényes érdekeivel. Így az új szabály szerint a CBP felhatalmazást kapna arra, hogy tájékoztassa a szellemi tulajdonjogok birtokosait az árukon vagy kereskedelmi csomagolásokon található olyan információról, amely egyébként a TSA által védett körbe esne. Ez az információ lehet fénykép és minta az árurol és/vagy annak csomagolásáról, valamint tájékoztatás sorszámokról, univerzális termékkódokról és raktározási számokról.

A módosítás az importőrök védelmére szolgáló eljárást is magában foglal. Így előírja, hogy mielőtt a CBP tájékoztatást vagy mintát küldene a jogtulajdonosnak, az importőrt értesíteni kell, és lehetővé kell tenni számára annak bizonyítását, hogy a gyanúsított áru hiteles.

C) Az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala (USPTO) az új szabadalmi törvény (America Invents Act) hatálybalépése után a már életbe lépett 15%-os díjemelést követően további 7–142%-os díjemelést fog bevezetni a legtöbb díjkategóriában. Ezért a hivatal elnökét, David Kappost sokan támadják, aki azt válaszolta, hogy díjemelést nélkül nem tudja növelni a hivatal hatékonyságát. Megismételte továbbá azt az álláspontját, hogy a díjakat olyan módon kell növelni, hogy az lehetővé tegye a beruházások folytatását a hátralék csökkentése és a hivatal valamennyi területének javítása mellett.

Az USPTO nemrég publikálta az összes hivatali szolgáltatás tervezett illetékét. Ezt annak alapján tette, hogy az új szabadalmi törvény felruházta illetékmegszabási jogosultsággal. A publikált új illetékek csupán az első javaslatot jelentik, és egyáltalán nem véglegesek. A hivatal a közönség hozzászólását kéri, és a következő hónapokban értelmes párbeszédet

remél annak érdekében, hogy az illetékeket optimális szinten tudják majd rögzíteni. A kezdeti javaslatok alapján a Szabadalmi Állami Tanácsadó Bizottság (Patent Public Advisory Committee) nyilvános meghallgatásokat fog tartani, majd jelentést fog készíteni az elnök számára a javasolt illetékekről. Ezt követően az USPTO publikálni fogja végleges javaslatát az illetékekről, előreláthatólag 2012 júliusában. Ezt egy 60 napos időszak követi majd, amely alatt a közönség írásban tehet javaslatokat közvetlenül a hivatalnál.

D) Az Amerikai Legfelsőbb Bíróságnak (Supreme Court, SC) a *Mayo v. Prometheus*-ügyben arról kellett döntenie, hogy engedélyezhető-e szabadalom a Prometheus számára az amerikai szabadalmi törvény 101. szakasza alapján egy gyógyszer anyagcsereszintjei és a páciens egészsége közötti összefüggésre.

A kifogásolt szabadalmak különböző gasztrointesztinális rendellenességek kezelésére rutinszerűen használt gyógyszerek (tiopurinok) hatékonyságának a vizsgálatára szolgálnak. A tiopurinok hatása attól függ, hogyan metabolizálódnak. A szabadalmak igénypontjai gyógyszerterápia optimalizálására szolgáló eljárásra vonatkoznak, ahol a gyógyszer adagolása után méri a beteg a gyógyszer metabolitjának szintjét, és ebből meghatározzák, hogy a dózist növelni vagy csökkenteni kell.

A Prometheus a szabadalmain alapuló próbákat árusított kórházaknak és klinikáknak. A Mayo 2004-ben egy konkurens próbát fejlesztett ki, amely különböző ajánlott metabolitszinteket mutat. A Prometheus szabadalombitorlásra hivatkozva pert indított.

Az amerikai szabadalmi törvény szerint nem szabadalmazhatók a természeti és elvont elvek, hanem csak a gépek, gyártmányok, anyagösszetételek és eljárások. Sok esetben könnyű meghatározni, hogy egy szabadalom e kategóriák valamelyikébe esik-e, technológiák esetén azonban gyakran bonyolultabb a helyzet.

Beadványában a Prometheus azzal érvelt, hogy a jövőbeli orvosi újítások egyéni genetikai felépítésen alapuló, „szajátosan célzott kezelésekre” fognak vonatkozni. A fejlődés előmozdítása érdekében ezeket a felfedezéseket szabadalmi oltalommal kell elősegíteni.

A körzeti bíróság a Prometheus szabadalmait érvénytelennek nyilvánította. Fellebbezés után azonban a Szövetségi Körzeti Fellebbezési Bíróság (Court of Appeals for the Federal Circuit, CAFC) megváltoztatta a döntést. Breyer bíró azt a kérdést tette fel, hogy mit kell hozzáadni egy természeti törvényhez annak érdekében, hogy szabadalmazható eljárás legyen. Erre a kérdésre a Mayo ügyvédei azt válaszolták, hogy a Prometheus a test természetes működésének csupán a megfigyelését szabadalmaztatta. Úgy tűnik, hogy ez megegyezik az USPTO elővizsgálójának véleményével, aki azt állította, hogy nem lehet szabadalmat kapni arra, ha valaki szellemi lépést kapcsol egy olyan teljesen szokásos eljáráshoz, amely gyógyszeradagolásból és az így jelentkező hatások vizsgálatából áll.

A CAFC viszont úgy értelmezte a gyógyszer adagolásából és az így kapott metabolitszint meghatározásából álló lépéseket, hogy azok magukban foglalják az emberi test vagy az abból vett vér átalakítását, és kielégítik a „gép vagy átalakulás próbát”, vagyis az amerikai szabadalmi törvény 101. szakasza szerint szabadalmazható tárgyat képeznek.

A Mayo a CAFC döntésének az SC általi felülvizsgálatát kérte. E kérésnek az SC helyt adott, és az ügyben 2011 decemberében meghallgatást tartott, majd 2012. március 20-án döntést hozott.

Az SC döntése megállapítja, hogy a Prometheus szabadalmi igénypontjai egyszerűen azt mondják az orvosoknak, hogy alkalmazzanak olyan természeti törvényeket, amelyek leírják az összefüggéseket a vérben levő bizonyos tiopurin-metabolitok koncentrációja és annak megállapítása között, hogy egy gyógyszeradag hatástalan, vagy pedig káros mellékhatásokat idéz elő. Az SC szerint azonban a vizsgált eljárási igénypontok nem szabadalmazhatók, mert az igényelt eljárások lépései (eltekintve maguktól a természeti törvényektől) jól megértett, szokásos rutintevékenységet foglalnak magukban, amelyet a terület kutatói korábban is alkalmaztak. A szabadalmak érvényben tartása az alapul szolgáló természeti törvények felhasználásának megkötését jelentené, meggátolva azok felhasználását további felfedezések létrehozásában.

Az SC döntéséből következik, hogy a szabadalmazáshoz több kell a természeti törvények egyszerű felhasználásánál: azokat új módon kell alkalmazni.

E) Az Amerikai Egyesült Államokban a Nők Nemzeti Üzleti Tanácsa (National Women's Business Council) által végzett vizsgálat szerint rendkívüli mértékben nőtt az utóbbi években a nők által szerzett szabadalmak és védjegyek száma. Az USPTO által adott adatok alapján kutatók vizsgálatot végeztek arra vonatkozólag, hogy 1975 és 2010 között milyen arányban engedélyeztek szabadalmakat és védjegyeket nők számára.

A tanulmány megállapítja, hogy az amerikai nők aktivitása folyamatosan nő a szabadalmi és védjegyügyekben. 2010-ben az egyének számára engedélyezett védjegyek 33%-a jutott nőknek. A 2010-ben engedélyezett szabadalmak 18%-át kapták nők, és ezzel megkétszereződött az 1990-ben nők számára engedélyezett szabadalmak száma. Ez a szám 2009-től 2010-ig közelítőleg 34,7%-kal emelkedett.

1980 és 2010 között a nők számára lajstromozott védjegyek százalékos mennyisége megkétszereződött, az 1980-ban mért közel 16,5%-ról 2010-ben 33% fölé emelkedett.

F) Az Amerikai Egyesült Államokban jelenleg egy körzeti bíróság előtt folyik bitorlási per az Oracle és a Google között, mert az Oracle azt állítja, hogy a Google android mobiltelefonos operációs rendszere sérti az ő bizonyos Java-vonatkozású szoftverszabadalmait és szerzői jogait.

Bár a felek jelenleg az ügy szerzői jogot érintő szempontjain vitatkoznak, ezt megelőzően a szabadalmi vonatkozásokat tárgyalták. Az Oracle eredetileg azzal vádolta a Google-t, hogy hét szabadalmát bitorolja, de hozzájárult ahhoz, hogy a vitában öt szabadalmat ejtessenek, miután az USPTO azokat újbóli vizsgálat alapján érvénytelenítette.

2012. április 22-én az USPTO egy szabadalmat újból érvénybe helyezett, és az Oracle kérelmezte, hogy a bíróság engedélyezze az ügyben ennek a szabadalomnak az érvényesítését. Alsup bíró azonban elutasította az Oracle kérését azon az alapon, hogy „az Oracle felajánlotta mindazoknak a szabadalmaknak a figyelmen kívül hagyását, amelyeket az USPTO

újbbóli érvénybehelyezés lehetőségével végleg elutasított, ha az USPTO a per megindítása előtt megváltoztatja saját döntését”. A per tárgyalása 2012. április 16-án kezdődött.

Az Oracle próbálkozott azzal is érvelni, hogy a szabadalmi per még nem kezdődött meg, azonban Alsup bírót nem sikerült erről meggyőzni, mert úgy döntött, hogy helytelen az Oracle-nak ez az érve, hiszen a per folyamatban volt és van is három szakaszban.”

Az ügy rávilágít arra, hogy egy szabadalom újbbóli vizsgálatának eredménye alapvetően befolyásolhat egy szabadalmi pert, és a tárgyalásnál drámai hatása lehet.

G) Az angol *One Direction* zenekar az elmúlt hetekben viharos gyorsasággal meghódította Amerikát. Ezt a folyamatot azonban most megszakította egy védjegybitorlási eljárás, aminek oka, hogy az Egyesült Államokban már van egy zenekar, amely szintén *One Direction*nek nevezi magát. A felperes az amerikai zenekar, amelynek állítása szerint az angol zenekar a fogyasztók megtévesztését okozza, és lerombolja az azonos nevű amerikai zenekar goodwilljét. Állításának alátámasztására a felperes rámutatott, hogy az angol zenekar az *NBC Today* című műsorában az amerikai zenekar zenéjével szerepelt. A felperes az angol zenekar eltiltását és egymillió dollár kártérítés megítélését kéri. A perben alperesként van megjelölve a *Syco Entertainment* és a *Sony Music*.

A bitorlási perben a bíróság megállapította, hogy az angol *One Direction* az amerikai körút előtt benyújtott egy *ONE DIRECTION* védjegy lajstromozására irányuló kérelmet az USPTO-nál. A védjegybejelentési eljárás keretében a zenekart értesítették, hogy egy másik zenekar már használja ezt a védjegyet. Az ügy jelenleg a Védjegy-fellebbezési Tanács (*Trademark Trial & Appeal Board, TTAB*) előtt vár döntésre.

Az esetet ismertető amerikai újságíró megjegyzi, hogy más híres zenekarok már szembesültek ilyen problémával, és megváltoztatták nevüket. Például a *Pink Floyd*ot eredetileg *The Tea Set*nek nevezték, mielőtt felfedezték a hasonló nevű társulatot. Hasonlóképpen járt el a *The Grateful Dead* együttes is, amelyet eredetileg *The Warlocks*-nak neveztek, valamint a *The Chemical Brothers* is, amelyet eredetileg *The Dust Brothers*-nek hívtak.

Minthogy azonban az angol *One Direction* villámgyors sikert ért el, úgy tűnik, hogy nem hajlandó feladni a nevét. A két fél közötti tárgyalások során nem sikerült bíróságon kívüli megegyezésre jutni.

Az angol zenekar nemrég a következő közleményt adta ki.

„Jelenleg az Egyesült Államokban vitában állunk egy kaliforniai csoporttal a *One Direction* név tulajdonjogával kapcsolatban. A *One Direction* vezetősége megkísérelte barátságosan megoldani a helyzetet, amikor az ügy napfényre került, de a kaliforniai csoport most pert indított, azt állítva, hogy bitoroljuk a nevet. Így a *One Direction* jogászai most nem tehetnek mást, mint hogy megvédik a zenekar jogát nevük használatához.”

H) A *Capital City Bank Group, Inc.* (CCB) kérelmet nyújtott be számos *CAPITAL CITY BANK* védjegy lajstromozása iránt különböző banki és pénzügyi szolgáltatásokra. Ez ellen felszólalt a *Citigroup Inc.* (Citigroup) arra hivatkozva, hogy számos *CITIBANK* védjegye van lajstromozva azonos szolgáltatásokra; emellett a megtévesztés valószínűségére és védje-

gyének hígítására is hivatkozott. A Védjegy-fellebbezési Tanács a CCB javára döntött, megállapítva, hogy nem áll fenn az összetévesztés vagy a hígítás valószínűsége.

E döntés ellen a Citigroup a CAFC-hez nyújtott be fellebbezést arra hivatkozva, hogy a TTAB megtévesztés valószínűségére vonatkozó megállapításai tévesek. A CAFC arra a következtetésre jutott, hogy a versengő védjegyek nem voltak hasonlók egyrészt azért, mert azokat eltérően kell kiejteni – a CCB védjegyében „a city szó y-nal végződik, míg a Citigroup védjegyében i betűvel” –, másrészt a CCB bizonyította, hogy harmadik felek a „City Bank” kifejezést banki és pénzügyi szolgáltatásokra használják. Emellett a „capital” szó jelenléte döntő a CCB védjegyeiben, és így kellő mértékben megkülönbözteti a lajstromoztatni kívánt védjegyeket a felszólaló védjegyeitől. A CAFC azt is megállapította, hogy Citigroup nem bizonyította a védjegyek összetévesztésének veszélyét, mert mindkét védjegyet egyidejűleg használták ugyanazon a földrajzi területen 1975 óta.

A fentieknek megfelelően a CAFC fenntartotta a TTAB döntését, mert annak megállapításai a benyújtott bizonyítékok megfelelő értékelésen alapulnak.

Argentína

Védjegymegújítások esetén a védjegy tíz évvel meghosszabbított oltalmi ideje az előző lajstromozás lejáratától számít. Korábban ez az időpont a megújítás engedélyezésének napja volt.

Ausztrália

Ausztráliában 2012. március 20-án módosították a szabadalmi törvény 19. szakaszát, ami a bitorlás alóli felmentést teszi lehetővé bizonyos körülmények között.

Az új 119B szakasz szerinti első felmentés azt jelenti, hogy egy szabadalmat nem bitorolnak olyan cselekedetekkel, amelyeket csupán abból a célból végeznek, hogy olyan hatósági engedélyt kapjanak, amely egy termék, módszer vagy eljárás felhasználásához szükséges.

Az új 119C szakasz által bevezetett második felmentés azt jelenti, hogy egy szabadalmat nem bitorolnak olyan cselekményekkel, amelyeket a találmány tárgyára vonatkozó kísérleti célokból végeznek.

Belgium

A belga bíróságok hajlamosak oltalmat adni a megfelelően lajstromozott színvédjegyekre. A Brüsszeli Kereskedelmi Bíróság 2011. november 4-i döntése ezt az irányzatot erősítette meg a *Moët Hennessy Champagne Services (MHCS) v. Anglia Import-export-ügyben*, elismerve az MHCS által birtokolt, a Veuve Cliquot Ponsardin pezsgőre lajstromozott színvédjegyet.

A Veuve Cliquot pezsgőt 135 éve gyártják és forgalmazzák főleg olyan sárga-narancs színnel, amely a Pantone skálán a 137C színnek felel meg. Az MHCS ezt a szint Benelux védjegyként lajstromoztatta 746 608 számmal és közösségi védjegyként 747 949 számmal a pezsgőkre vonatkozó 33. áruosztályban. A pezsgőspalackjain használt, azonos színű címkét 2007. április 26-án lajstromoztatta közösségi védjegyként 5 069 711 számmal számos áruosztályban, ideértve a 33. áruosztályt is.

Az MHCS pert indított a spanyol Cava Don Jaime pezsgő gyártója és belga elosztója ellen. A Cava Don Jaime-palackokon használt címkét 881 334 számmal lajstromoztatták Benelux védjegyként a 33. áruosztályban. Ez a védjegy is a Pantone skála nagyon közeli, 1375C sárga-narancs színét tartalmazta.

A bíróság megállapította, hogy a sárga-narancs színt uralkodó módon használták, mint-hogy a fogyasztók gyakran látnak pezsgőspalackokat egy bizonyos távolságról, és a szín a tekintet megfogására szolgál. A Cava Don Jaime sárga-narancs színe csupán csekély mértékben különbözik a Veuve Cliquot Ponsardin pezsgőre lajstromozott színvédjegytől, ezért egy fogyasztó, aki a tudatában levő tökéletlen képre támaszkodik, nem venné észre a különbséget. A Brüsszeli Kereskedelmi Bíróság szerint az alperes nem választhatott volna a Pantone 137C színhez közelebbi színt. Ennek alapján megállapította, hogy a színek közötti jelentéktelen különbségre tekintettel, amit a fogyasztók nem vennének észre, a szóban forgó színt az MHSC színvédjegyével azonosnak kell tekinteni. Ezért ez a színhasználat a Benelux szellemitulajdon-védelmi törvény 2.20.1(a) cikke és az európai uniós közösségi védjegyrendelet 9.1(a) cikke alapján bitorlást képez.

Ezen túlmenően a bíróság azt is megállapította, hogy az MHCS 135 éve széles körben és uralkodó komponensként használja színét egész Európában, aminek folytán a színvédjegyet jól ismertnek kell tekinteni. Azzal, hogy az alperes az MHCS színéhez rendkívül hasonló színt választott, tisztességtelenül használta ki az MHCS védjegyének előnyét, károsította a védjegy megkülönböztető jellegét, és kihasználta az MHCS beruházását. Így az alperes a tisztességtelen versenyt tiltó jogszabályba is ütközött.

Brazília

A Brazil Szabadalmi és Védjegy hivatal 2012. április 17-én „zöld szabadalmakra” vonatkozó kísérleti programot indított el, amelynek célja, hogy az ilyen bejelentések elővizsgálati idejét két évnél rövidebbre csökkentve elsőbbséget biztosítson az olyan találmányok számára, amelyek környezetbarát technológiákra vonatkoznak.

A hivatalnál egy műszaki tanács bírálja el azt, hogy egy bejelentés bevonható-e ebbe a programba. Jelenleg erre alkalmasnak csak azok a bejelentések minősülnek, amelyek tárgyát alternatív energiára, szállításra, energiamegőrzésre, hulladékfeldolgozásra és mezőgazdaságra vonatkozik.

Az ilyen bejelentéseknek az alábbi négy követelményt kell teljesíteniük: *a)* találmányi szabadalomra kell vonatkozniuk; *b)* nemzeti bejelentésnek kell lenniük, amelyet hazai vagy külföldi bejelentő is benyújthat; *c)* a hivatalnál 2011. január 2. után benyújtottnak kell lenniük; és *d)* összesen legfeljebb 15 igénypontjuk lehet, amelyek közül legfeljebb három lehet független.

A tervben részt venni kívánó bejelentőknek erre a célra szolgáló úrlapon kell kérelmüket benyújtaniuk a hivatalnál, és a megfelelő hivatali illetékek egyidejű lerovása mellett kérniük kell a vizsgálatot és a korai publikálást (ha még nem kérték).

Bulgária

A Bolgár Szabadalmi Hivatal elutasította az Estée Lauder védjegy-lajstromozási kérelmét arra hivatkozva, hogy ez a védjegy Bulgáriában nem híres.

A bejelentő a Szófiai Adminisztratív Bírósághoz nyújtott be fellebbezést, amely megállapította, hogy a hivatal döntése helytelen, és törvénybe ütközik.

A bíróság döntését megerősítette a Legfelsőbb Adminisztratív Bíróság is, amely utasította a hivatalt az általa kifogásolt védjegy lajstromozására.

Egyesült Királyság

A *Schlumberger Holdings Limited* (Schlumberger) *v. Electromagnetic Geoservices AS* (EMGS)-ügyben a Fellebbezési Bíróság (Court of Appeal, CA) megváltoztatta az elsőfokú bíróság (Patents Court, PC) döntését, amellyel megvonta az EMGS szabadalmát. A CA döntése azt a fontos megállapítást tartalmazza, hogy a szakember eltérő lehet, amikor a kielégítő kinyilvánítást, illetve amikor a kézenfekvőséget vizsgálják.

Az EMGS szabadalma szénhidrogén- (pl. olaj és gáz) kutatási eljárásra vonatkozik. A szabadalom alapját képező találmány előtt földregéstechnikákat alkalmaztak széles körben a szénhidrogén-tározók helyének meghatározására tenger alatti sziklaképződményekben. Az erre vonatkozó szabadalom irányított forrású elektromágneses vizsgálat (controlled source electromagnetic surveying, CSEM) felhasználására vonatkozott, amivel meg lehet határozni, hogy a sziklaképződmények értékes szénhidrogént, vagy pedig csupán vizet és sóoldatot tartalmaznak.

A szabadalmi bejelentés benyújtásakor a tudósok azzal a feladattal szembesültek, hogy tenger alatti szénhidrogén-tározók helyét kellett meghatározniuk kutató geofizikusok igénybevételével. Ezek a geofizikusok csupán halvány ismeretekkel rendelkeztek a CSEM-ről és annak használatáról, mert csak nagyon kevés geofizikus bírt szakértelemmel a CSEM-ben. Elfogadott tény volt, hogy a találmány megvalósításának céljára a kutató geofizikuscsoportnak szükségszerűen kellett tartalmaznia CSEM-szakértőket. Az volt a kérdés, hogy ugyanez a szakértőcsoport volt-e igénybe vehető a kézenfekvőség meghatározására is.

Lord Jacob bíró, aki a vezető ítéletet hozta, azon a nézeten volt, hogy a szakembercsoport eltérő lehet a kézenfekvőség, illetve a kielégítő kinyilvánítás meghatározásához. Elutasította a Schlumbergernek azt az állítását, hogy – mivel az Európai Szabadalmi Egyezmény (és az 1977. évi angol szabadalmi törvény is) ugyanazt a kifejezést („person skilled in the art”) használja a kielégítő kinyilvánítás és a kézenfekvőség vonatkozásában – a két törvényhely azonos szakembert említ. Megállapította, hogy helytelen volt feltételezni, hogy a szakma szükségszerűen azonos volt, mielőtt a találmányt kidolgozták (amikor a kézenfekvőséget vették figyelembe) és azt követően (a kielégítő kinyilvánítás céljára), minthogy egyes találmányok „szakmaváltók” (art-changing).

E döntést megelőzően a bíróságok és a gyakorlati szakemberek azt feltételezték, hogy ugyanaz a szakember vagy szakembercsoport vehető igénybe mindkét célra.

A legtöbb esetben a szakembercsoport azonos a kielégítő kinyilvánítás és a kézenfekvőség meghatározásához. „Szakmaváltó” találmányok esetén azonban, amikor a felek nem tudnak megegyezni a szakembercsoport összetételében, a döntést tovább bonyolíthatja egy már elég összetett terület. A megoldandó probléma azonosítása nem önműködően része a kézenfekvőség meghatározására szolgáló angol megközelítésnek.

A CA döntése összhangban van az angol bíróságok szabadalmaspárti gyakorlatával. Lord Jacob bíró magyarázata a szakértői csoport összetételéről azonban valószínűleg csak a hasonló „szakmaváltó” találmányok esetén érvényes, mert a legtöbb esetben azonos szakember vehető igénybe a kézenfekvőség és a kielégítő kinyilvánítás megítéléséhez. Mindenesetre amikor a találmány „szakmaváltó”, a szakembercsoport a feltalálói tevékenység meghatározásának céljára valószínűleg korlátozottabb, mint a szabadalmi leírás kielégítő kinyilvánításának megítélése esetén. Ennek következtében az ilyen találmányokra vonatkozó szabadalmak tulajdonosai könnyebben védhetik meg szabadalmuk érvényességét a kézenfekvőség szempontjából.

Egységes Szabadalmi Bíróság

Az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2012. júniusi számának 22–63. oldalán cikket közzeltünk az Egységes Szabadalmi Bíróságról (ESZB) és annak egyezménytervezetéről, amelyben utaltunk arra, hogy az egyezményt szerették volna 2011. december 31-ig aláírásra kész állapotba hozni, ami azonban hiú ábrándnak bizonyult, és az a jelen szám lapzártáig, vagyis 2012. június 30-áig is messze volt attól, hogy alá lehessen írni.

Időközben számos cikk jelent meg, amely az egyezménytervezettel foglalkozik, és főleg angol szerzők nyilatkoznak kedvezőtlenül az új bíróságról. Így például Jacqueline Needle, a londoni Beck Greener iroda szabadalmi ügyvivője a World Intellectual Property Review Annual 2012 14–16. oldalán az Európai Szabadalmi Hivatal kritizáló cikkében többek között ilyen megállapítást tesz: „Számos szakember azt gondolja, hogy a jelenleg javasolt Európai Szabadalmi Bíróság katasztrófa lenne.”

Arról is olvasni lehet, hogy a Brit Alsóházban alakult vizsgálóbizottság (UK European Scrutinity Committee, EPSC) szakemberek meghallgatása után arra a következtetésre jutott, hogy az ESZB-re vonatkozó egyezménytervezet valószínűleg gátolja, nem pedig segíti az Európai Unióban a szabadalmak megerősítését. A bizottság vezetője, Henry Carr rámutatott, hogy az ESZB-nek az Európai Unió Bírósága alá való rendelése mintegy további két évvel meghosszabbíthatja az ügyintézés, és további költségeket is okozhat. Az EPSC végkövetkeztetése szerint az ESZB főleg a kisvállalatok számára lenne hátrányos, holott az eredeti célkitűzés szerint elsősorban éppen ezeket kellene segítenie.

Az EPSC nyomatékosan felhívta a kormány figyelmét arra, hogy az új bíróságra vonatkozó tárgyaláson igyekezzen elérni, hogy annak központi részlege Londonban legyen. Ha ezt az angolok nem tudnák elérni, ez tovább növelné negatív hozzáállásukat.

Az Európai Tanács 2012. június 21-én megegyezett abban, hogy az ESZB Elsőfokú Bíróságának központi részlege az Elsőfokú Bíróság elnökének hivatalával együtt Párizsban fog székelni. Az első elnök ennek megfelelően francia lesz. Arra tekintettel, hogy a szabadalmi pereskedések nagymértékben sajátos jellegűek, továbbá magas színvonalra van szükség, a témákat a központi részlegnél két csoportra osztották: a kémiai tárgyú ügyek (ideértve a gyógyszereket és a humán szükségleteket) Londonba, míg a mechanikai tárgyú ügyek Münchenbe kerülnek.

Abban is megállapodtak, hogy egy bitorlási ügyet a központi részleg előtt folytatnak le, ha az alperes az Európai Unión kívüli ország állampolgára. Ha egy megvonási kereset már a központi részleg előtt van függőben, a szabadalmasnak lehetősége lesz arra, hogy a bitorlási pert is az előtt folytassa le. Egy olyan alperesnek, aki az Európai Unió állampolgára, nem lesz lehetősége arra, hogy egy bitorlási ügyet egy helyi részlegtől a központi részleghez vigyen át.

Európai Szabadalmi Hivatal

A) Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) hivatalosan közzétett jelentése szerint a hivatalnál 2011-ben 244 437 közvetlen európai szabadalmi bejelentést és nemzetközi szabadalmi bejelentést nyújtottak be.

Az elmúlt öt évben az ESZH-nál benyújtott bejelentések száma a következőképpen alakult:

2007-ben 222 572;

2008-ban 225 975;

2009-ben 211 354;

2010-ben 235 700;

2011-ben 244 437.

A fenti adatokból látható, hogy a bejelentések száma a gazdasági válság miatt 2009-ben jelentősen csökkent, azonban 2010-ben mintegy 11%-kal nőtt, és 2011-ben további 3,7%-kal emelkedett a rekordszintre.

Az ESZH továbbra is magas színvonalú szabadalmakat engedélyezett, mert csak az erős és megbízható szabadalmak védik a feltalálók és egyúttal a köz érdekeit is, és csak a magas színvonalú szabadalmak nyújtanak jogbiztonságot, ami döntő fontosságú az innovátorok számára mind találmányaik oltalma, mind a versenytársak jogainak megkerülése szempontjából.

Az ESZH 2011-ben tovább erősítette műszaki eszközeit és javította a munkakörülményeket 3949 elővizsgálója és a hivatal többi alkalmazottja számára, megkönnyítve a műszaki információhoz, így elsősorban a japán szabadalmakhoz való hozzájutást annak a megállapodásnak a révén, amelyet Benoît Battistelli, az ESZH elnöke és Joshiyuki Iwai, a Japán Szabadalmi Hivatal elnöke kötött annak érdekében, hogy javítsák a japánról angol, majd német és francia nyelvre való gépi fordítás minőségét. E megállapodásnak [amelyről az alábbi, D) pontban bővebben írunk] annál nagyobb a jelentősége, mert a szabadalmi információ fontossága folyamatosan nő annak következtében, hogy a világszerte benyújtott szabadalmi bejelentések száma 2010-ben 1,8 millióra emelkedett, ami új rekordot jelent.

2011-ben az ázsiai országokból érkező bejelentések száma a 2010. évi 30%-ról 2011-ben 33%-ra nőtt. Az európai tagországok megtartották vezető szerepüket 38%-ot kitevő szabadalmi bejelentéseikkel. Az európai országok közül Németország vezet 14%-kal, de a legtöbb bejelentést benyújtó ország az Amerikai Egyesült Államok maradt 24%-kal.

Az európai államok közül a legtöbb, 2235 szabadalmi bejelentést a Siemens nyújtotta be, ezt a Philips követi 1759 bejelentéssel.

B) Az Európai Szabadalmi Hivatal Vizsgálati Irányelvei 2012 júniusában újjászerveztve, nyolc részként, online jelentek meg az ESZH három hivatalos nyelvén.

Az eredeti öt (A–E) részhez most az F, G és H rész csatlakozott.

Az „Európai szabadalmi bejelentés” című F rész a szabadalmazhatóságtól eltérő olyan követelményekkel foglalkozik, amelyeket a bejelentésnek ki kell elégítenie. Ezek elsősorban a találmány egysége, a kielégítő kinyilvánítás, a leírás és az igénypontok világossága és az elsőbbségi jog.

A „Szabadalmazhatóság” című G rész különösen a találmány fogalmával, a szabadalmazhatóság alóli kivételekkel, az újdonsággal, a feltalálói tevékenységgel és az ipari alkalmazhatósággal foglalkozik. E rész jelentős hányada a korábbi C részből került át ide.

A „Módosítások és helyesbítések” című H rész a különböző eljárások egyes szakaszaiban elvégezhető módosításokkal és azok engedélyezhetőségével, valamint az ESZH-nak benyújtott iratokban vagy a Vizsgálati és Felszólalási Osztályok döntéseiben előforduló nyilvánvaló hibák helyreigazításával foglalkozik.

A módosított irányelvek az ESZH állományának több évtizedes tapasztalatain alapulnak. A módosítások tervezetét 2011-ben tették közzé a hivatal ügyfeleinek képviselőiből álló munkacsoport számára, így a tervezet nem vált ismertté a felhasználók szélesebb körében, amit a német szabadalmi ügyvivők sajnálatosnak tartanak. Az egyik nagy német ügyvivői

iroda cikke rá is mutat olyan hiányosságokra, amelyek a hozzászólók körébe való bevonás esetén kiküszöbölhetők lettek volna.

C) Az Intellectual Property Magazine 2012. áprilisi száma interjút közöl Benoît Battistellivel, az Európai Szabadalmi Hivatal elnökével abból az alkalomból, hogy 18 hónapja áll a hivatal élén.

A cikk személyes adatokat is közöl az elnökről, aki mesterfokozatot, majd doktori fokozatot nyert. Ezután diplomát szerzett a franciaországi Nemzeti Adminisztrációs Főiskolán (Ecole Nationale d'Administration). Kezdetben kereskedelmi tanácsosi beosztást kapott Lengyelországban, majd Olaszországban, Indiában és Törökországban. Később a gazdasági minisztériumban innovációs, versenyjogi és iparjogvédelmi igazgató beosztásba került, és a korábbi európai parlamenti elnök, Nicole Fontaine főtanácsadója is volt. 2004-ben kinevezték a Francia Iparjogvédelmi Intézet vezérigazgatójává, és ezt a beosztást cserélte fel 2010-ben az ESZH elnöki tisztére. Ezt megelőzően az ESZH Adminisztratív Tanácsának elnöki tisztét is betöltötte.

Elnöksége kezdetén komoly nehézségeket okozott, hogy korábban az ESZH számos szabályt és eljárást megváltoztatott anélkül, hogy előzőleg ezekről megbeszélést folytatott volna a hivatal ügyfeleivel. Battistelli változtatott ezen a gyakorlaton, mert minden módosítás előtt széles körű megbeszéléseket és tanácskozásokat folytatott szakemberekkel.

Nagyon fontosnak tartja, hogy egyre több bejelentés érkezik ázsiai országokból, főleg Japánból és Kínából. Ezzel kapcsolatban elsősorban a Japán Szabadalmi Hivatal elnökével kötött, a fentebbi A) pontban már említett megállapodásra hivatkozik, amely lehetővé teszi a japánról angolra való gépi fordítás színvonalának jelentős javítását. Itt említi a Patent Translate nevű szolgáltatást is, amely az ESZH weboldalán található, és fordítást ajánl angolról francia, német, spanyol, olasz, portugál és svéd nyelvre, de várhatóan 2014 végéig lehetővé fogja tenni az összes európai nyelvre, valamint a kínai, japán, dél-koreai és orosz nyelvre való gépi fordítást is.

Eredményként említi, hogy együttműködési szabadalmi osztályozást (Cooperative Patent Classification, CPC) dolgoztak ki az amerikai szabadalmi hivattal; ez egy közös osztályozási rendszer, amely az európai osztályozási rendszeren alapszik. Ezt idővel ki szeretnék terjeszteni a kínai és a japán osztályozási rendszerre is. Így reméli, hogy tíz éven belül kialakítható lesz egy világszabvány, amelynek alapján azonos rendszer szerint lehet majd dokumentumokat osztályozni.

Egy másik terület, amelyen jelentős fejlődést ért el az ESZH, az együttműködés a japán és az amerikai szabadalmi hivattal. Ennek keretén belül 2011-ben adták ki a közös hivatkozási dokumentumot (Common Citation Document, CCD), amelynek segítségével a három hivatal által hivatkozott dokumentumok elérhetőek lesznek az ESZH által kezelt weboldalon.

Mindez tágabb körű összehangolást és együttműködést céloz az „IP5” tagjaival, nevezetesen a japán, a dél-koreai, a kínai és az amerikai szabadalmi hivattal.

Arra a kérdésre, hogy jelenlegi munkája során mit szeret a legjobban, azt felelte, hogy az együttműködést a hivatal mintegy 7000 dolgozójával, és kedveli a soknemzetiségű és multikulturális munka különleges ízét. „Úgy érezzük, hogy hasznosak vagyunk; és ezt az értéket megosztjuk a hivatal valamennyi munkatársával. Mindig az a célunk, hogy fenntartsuk és javítsuk munkánk minőségét, és növeljük annak hatékonyságát. Így majd nem kell emelni a hivatali díjakat, és jobb szolgáltatást tudunk nyújtani az európai gazdaság számára” – fejezte be nyilatkozatát az ESZH elnöke.

D) Benoît Battistelli 2012. február második hetében a Japán Szabadalmi Hivatal elnökével hasonló egyezményt írt alá, mint 2011 novemberében a Kínai Szabadalmi Hivatal elnökével, vagyis megállapodtak abban, hogy az európai és a japán szabadalmi bejelentéseket gépi fordítással hozzáférhetővé teszik a japán, illetve az európai szakemberek számára.

Az egyezmény lehetőséget kínál a szabadalmi rendszer használóinak ahhoz, hogy hozzáférjenek a japán szabadalmi rendszerben rejlő műszaki információhoz, amely mostanáig nyelvi akadályok miatt rejtve volt. A japán bejelentők az európai rendszert kezdettől fogva jelentős mértékben használták. 2011-ben közel 47 000 európai szabadalmi bejelentést nyújtottak be, 12%-kal többet, mint 2010-ben, és így az európai bejelentők között a második helyet foglalják el, részesedésüket az elmúlt évben 18%-ról 19%-ra növelve. A japán bejelentők közvetlenül megjelölhetik az ESZH-t mint nemzetközi (PCT-) kutatási és vizsgálati hatóságot.

Japánban évente átlagosan mintegy 350 000 szabadalmi bejelentést nyújtanak be, ezért rendkívül fontos a japán szabadalmi bejelentésekhez és szabadalmakhoz való hozzáférés lehetővé tétele, valamint ezáltal az európai kutatási jelentések minőségének és teljességének a megjavítása. Az ESZH célja, hogy 2013 közepéig weboldalán ingyen hozzáférhetővé tegye a kínai–angol és a japán–angol anyagot.

E) Az ESZH elnöke, Benoît Battistelli 2012 áprilisának első hetében megállapodott a Google-lal, ami egy Patent Translate nevű új gépfordító-szolgáltatás megindításához vezetett. Ez az Espaceneten és a European Publication Serveren férhető hozzá.

F) A T 585/08 ügyben a fellebbezési tanács megállapította, hogy a tanácsok joggyakorlata szerint az ESZH-nak a jóhiszeműség elvéből adódó kötelezettségei annyiban korlátozva vannak, hogy csak az várható el tőle, hogy csupán akkor figyelmeztessen egy felet hiányosságra, ha ez a hiányosság az ESZH által könnyen azonosítható, és a fél azt még a határidő lejárta előtt helyesbíteni tudja.

A vizsgált esetben a tanács megállapította, hogy a hiba nem volt könnyen azonosítható, mert a fél számos iratot nyújtott be, és a hibát csak akkor lehetett volna felismerni, ha ezeket az iratokat gondosan tanulmányozzák. A tanács nézete szerint a jóhiszeműség elve nem rótt olyan kötelezettséget az ESZH-ra, hogy az aktában több iratot alaposan megvizsgáljon annak megállapítása céljából, hogy hiányoztak-e az indokok és a tények a korábbi jogi állapot helyreállítására vonatkozó kérelemhez.

G) A *T 1312/08* ügyben a vitatott szabadalomban használt meghatározás a PU-ra, vagyis az egyik olyan egységre, amely hozzájárul a $\mu\text{g}/\text{mPUmin}$ -ként kifejezett α -keratin-hidrolizáló aktivitás értékéhez, és amely az 1. igénypontban jellemzi mind a (c), mind a (d) proteázot, különbözött a (20) dokumentumban, vagyis az elsőbbségi irat hiteles angol fordításában megadott meghatározástól. A szabadalmas szerint a szabadalomban megadott meghatározás helyes, míg az elsőbbségi iratban megadott hibás volt. Ezért a tanács azt vizsgálta, hogy szakember a PU-nak a szabadalomban használt meghatározását közvetlenül és egyértelműen le tudta volna-e vezetni általános szaktudása alapján a (20) dokumentumnak mint egésznek a tartalmából.

A tanács rámutatott, hogy sem az α -keratin-hidrolizáló aktivitás, sem a kazein-hidrolizáló aktivitás mérése abban a leírásban, amelyben a PU meghatározását ismertették, nem volt elismert szabványos módszer, mert azt a szabadalmas a találmány sajátos céljára dolgozta ki. Az elsőbbség időpontjában nem léteztek széles körben elismert szabványos értékek az α -keratin-hidrolizáló vagy a kazein-hidrolizáló aktivitásra, és a PU elismert szabványos meghatározása sem tartozott a szakember általános tudásához. Ezért szakember nem lett volna képes hibát felismerni a PU meghatározásában vagy az α -keratin-hidrolizáló aktivitás értékeiben a (20) dokumentum egyszerű elolvasása alapján.

A fellebbezési tanácsok kialakult joggyakorlata szerint egy szakember általános tudását rendes körülmények között a kérdéses területen enciklopédiák, tankönyvek, szótárak és kézikönyvek képviselik, vagy amikor a kutatási terület annyira új, hogy a megfelelő műszaki tudást a tankönyvek még nem tartalmazzák, az általános szaktudás szabadalmi leírások és tudományos publikációk alapján határozható meg. A tanács véleménye szerint azonban az általános szaktudás nem öleli fel olyan próbák alkalmazását, mint a (20) dokumentumban ismertett α -keratin-hidrolizáló aktivitás mérése, amely magának a találmánynak a része, és olyan paraméterekre vonatkozik, amelyek nem képezik a technika állásának szabványos részét. Ezért egy olyan példának és különösen egy olyan eljárásnak a megvalósítása, amely nincs szabványosítva, sem pedig ismertette enciklopédiákban, tankönyvekben, szótárakban és kézikönyvekben, nem tekinthető az általános szaktudás alkalmazásának. Maga az a tény, hogy egy olyan próbát, amely nem képezte az általános tudás részét, kellett elvégezni ahhoz, hogy meg lehessen állapítani, vajon a PU meghatározása a (20) dokumentumban téves volt-e, világossá tette, hogy a PU-nak a szabadalomban használt eltérő meghatározása nem volt közvetlenül és egyértelműen levezethető az általános tudást használva a (20) dokumentum teljes tartalmából. Ezért az 1. igénypont olyan találmányra vonatkozik, amely eltér a (20) dokumentumban kinyilvánítottól.

H) A *T 41/09* ügyben a fellebbező szabadalmas, egy üzleti székhellyel Spanyolországban rendelkező jogi személy holland nyelven nyújtotta be fellebbezését, és a tanács előtt azzal érvelt, hogy az ESZH ismerte az ő nemzetiségét, és ezért a fellebbezéssel kapcsolatos nyelvi hiba könnyen azonosítható volt. Ezért az ESZH részéről küldött időbeli figyelmeztetés lehetővé tette volna számára, hogy még időben kijavítsa a hibát.

A tanács megállapította, hogy az ESZH nem sértette meg a fellebbező fél jogos elvárásainak elvét, mert a fellebbezési iratból nem volt könnyen megállapítható a hiba; az irat ugyanis csupán a fellebbező fél nevét tartalmazta, de nem adta meg üzenetének székhelyét.

I) A *T 1877/08* ügyben a tanács megállapította, hogy az első elsőbbségi időpont érvénytelen volt, mert az ESZE 87(1) cikke szerinti „azonos találmány” követelményt nem elégítették ki. Az 1. igénypont számértékek olyan tartományait nyilvánította ki, amelyek különböztek az elsőbbségi iratban kinyilvánítottaktól.

A szabadalmas azzal érvelt, hogy bár az 1. igénypontban megadott tartományok határértékei eltértek az elsőbbségi iratban megadottaktól, benne voltak a vitatott szabadalomban igényelt tartományokban. Ennek megfelelően legalább a tartományok átlapoló részére el kellene ismerni, hogy az 1. igénypont tárgya jogosult az első elsőbbségi időpontra. A tanács azonban, utalva az ESZE 88(3) cikkére megállapította, hogy abban a „jellemzők” kifejezést úgy kell érteni, hogy az különálló alternatív kiviteli alakokra vonatkozik. A vizsgált esetben az igényelt mennyiségek olyan számértékek folytonos tartományát képviselik, amelyek nem felelnek meg egymástól elkülöníthető alternatív kiviteli alakoknak. Ennek következtében ezen a folytatólagos tartományon belül nem lehet elkülöníthető alternatív kiviteli alakokat, vagyis az ESZE 88(3) cikk szerinti jellemzőket azonosítani, amelyek jogosultak lennének az első elsőbbségi napra. Így az 1. igénypont tárgyára nem lehet elismerni az igényelt első elsőbbségi napot.

J) A *T 1579/08* ügyben az elsőbbségi irat 1. igénypontjában az agyagszemcsék legkisebb nagyságát 100 mm-ként (vagyis milliméterben), a vitatott szabadalom 1. igénypontjában viszont 100 µm-ként (vagyis mikrométerben), tehát ezerszer kisebb alsó határként adták meg, mint az elsőbbségi iratban. A *G 2/98* számú döntés elveinek alkalmazásával a tanács megállapította, hogy az elsőbbségi irat 1. igénypontjának tartalmából az általános szaktudás figyelembevételével csak az vezethető le, hogy az elsőbbségi irat 1. igénypontja alapján a szabadalmas a benyújtott bejelentésben elvégzett és a megadott szabadalom 1. igénypontjában található helyesbítést, vagyis a legalább 1000 µm részecskeméretet találta helyesnek.

Az elsőbbségi irat tartalmából egyébként sem volt levezethető, hogy az agyagrészecskék méretét µm-ben, és nem mm-ben kellett volna kifejezni. Emellett az E3 dokumentum, amelyre az elsőbbségi iratnak a találmány háttérét ismertető részében található utalás, egy olyan szabadalmi leírás, amelyet az igényelt elsőbbségi nap előtt mintegy hét évvel publikáltak, és így nem tekinthető általános szaktudást kifejező anterioritásnak. Hasonlóképpen nem tekinthető ilyen dokumentumnak a szabadalmas által benyújtott szakértői vélemény sem.

Végeredményként tehát megállapítható, hogy a vitatott szabadalom és az elsőbbségi irat eltérő találmányokra vonatkozik. Ennek megfelelően a tanács az igényelt elsőbbséget érvénytelennek tekintette.

Európai Unió Bírósága

A) Az Európai Unió Bírósága (Court of Justice of the European Union, CJEU) az elmúlt év végén és ez év februárjában olyan döntéseket hozott, amelyek elsősorban azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy milyen körülmények között lehet kiegészítő oltalmi tanúsítványt (Supplementary Protection Certificate, SPC) kapni két vagy több hatóanyag kombinációjára. Ezeket a döntéseket a CJEU a következő ügyekben hozta:

Medeva BV (C-322/10) 2011. november 24-én;

Georgetown University (C-422/10) 2011. november 24-én;

Yeda Research and Development Co. Ltd. (C-518/10) 2011. november 24-én;

University of Queensland (C-630/10) 2011. november 25-én;

Daiichi Sankyo Co. (C-6/11) 2011. november 25-én;

Novartis AG v. Actavis U.K. Ltd. (C-442/11) 2012. február 9-én; és

Novartis (C-574/11) 2012. február 9-én.

A 2011. novemberi döntések alapvető megállapításokat tartalmaznak azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy az olyan terméket, amely tárgya egy SPC-re vonatkozó kérelemnek, mikor tekintik alapszabadalommal oltalmazottnak.

A CJEU döntései jelentős változásokat okozhatnak az SPC-engedélyezés gyakorlatában. Ezeket a változásokat az alábbi három mondatban foglalhatjuk össze:

1. SPC-t csak olyan hatóanyagokra és hatóanyag-kombinációkra lehet engedélyezni, amelyek azonosítva vagy meghatározva vannak az alapszabadalom igénypontjaiban.

2. Egy orvosi termékre vonatkozó forgalmazási engedélyt akkor is fel lehet használni egy aktív anyagra vagy aktívanyag-kombinációra vonatkozó SPC-kérelem megalapozásához, ha az orvosi termék nem csupán ezt az aktív anyagot vagy aktívanyag-kombinációt tartalmazza, hanem további hatóanyagokat is.

3. Egyetlen aktív anyagra vonatkozó SPC ennek a hatóanyagnak további hatóanyagokkal együtt történő forgalmazása ellen is oltalmat biztosít.

B) Az ábrás YORMA's védjegyet a 35. és a 42. áruosztályban kívánták lajstromoztatni a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnál (BPHH, Office for Harmonization in the Internal Market). A bejelentés ellen felszólalt a 29., 30., 32. és 33. áruosztályban korábban lajstromozott NORMA védjegy tulajdonosa.

A felszólalási ügy utolsó fórumként a CJEU-hoz került, amely megállapította, hogy az áruosztályok között szoros összefüggés van, és ezért fennáll a két védjegy összetévesztésének a veszélye.

Emellett a CJEU a védjegyeket képi és hangzási szempontból is hasonlónak tekintette. Az „orma” betűsor mindkét védjegyben egyezik. Az eltérő „n”, illetve „y” kezdőbetű, valamint a felső index után következő „s” betű nem feltűnő, és így nem semlegesíti a hasonlóságokat. A hasonlóság miatt is fennálló összetévesztési veszély miatt a CJEU elutasította a YORMA's védjegybejelentést.

Az Európai Unió Törvényszéke

Az *Alkar Automotives SA* (Alkar) a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnál kérelmezte a CA logóvédjegy lajstromozását a 9., 11. és 12. áruosztályban. Ez ellen felszólalt a *Ford Motor Company* (Ford) arra hivatkozva, hogy már korábban lajstromoztatta a KA logóvédjegyet a 9., 12., 16., 20. és 21. áruosztályban.

A BPHH Felszólalási Osztálya teljes terjedelmében elutasította a felszólalást, ami ellen a Ford a Fellebbezési Tanácsnál nyújtott be fellebbezést. A tanács helybenhagyta a Felszólalási Osztály döntését, megállapítva, hogy elegendő különbség van a lajstromoztatni kívánt védjegy és a felszólaló védjegye között, ami kizárja a fogyasztók megtévesztését és becsapását. A tanács szerint a védjegyek különbözősége miatt mellékes az áruk és szolgáltatások hasonlósága.

Ezután a Ford az Európai Unió Törvényszékéhez (General Court of the European Union, GCEU; korábban: Európai Általános Bíróság) nyújtott be fellebbezést, amely azonban helybenhagyta a Fellebbezési Tanács döntését, megállapítva, hogy bár a versenyző védjegyek hangzásilag alapvetően hasonlóak, de vizuálisan jelentős különbséget mutatnak.

Ez a döntés azt mutatja, hogy a GCEU nem kívánja megváltoztatni a Fellebbezési Tanács döntéseit a hasonlóság vonatkozásában, mert az ténykérdés, és nem foglal magában semmilyen jogi hibát.

Görögország

A nemrég jóváhagyott új görög védjegy törvény 2012. október 11-én lép hatályba. Az alábbiakban rövid összefoglalást adunk a legfontosabb változásokról.

A lajstromozási eljárás meggyorsítása érdekében az adminisztratív védjegybizottságot elővizsgálóval helyettesítik, és így ő lesz felelős a bejelentések feltétlen és viszonylagos lajstromozást kizáró okainak a vizsgálatáért.

Az elfogadott védjegybejelentések elleni felszólalás határideje négy hónapról három hónapra fog csökkenni.

Az adminisztratív védjegybizottság a jövőben az elővizsgáló döntései elleni fellebbezések, az elfogadott védjegybejelentések ellen benyújtott felszólalások, valamint a megvonási és érvénytelenítési keresetek ügyében fog eljárni.

A hivatali illetékek átlagosan 10%-kal fognak csökkenni.

A viszonylagos lajstromozást kizáró okoknak egy elővizsgáló általi vizsgálata után, vagyis még az adminisztrációs bizottság vizsgálata előtt be lehet nyújtani hozzájáruló levelet (letter of consent).

Egy korábbi védjegy tulajdonosa nem szólalhat fel eredményesen egy későbbi védjegy használata ellen, ha öt egymást követő éven keresztül belenyugodott annak használatába, és tudatában volt az ilyen használatnak.

Lehetővé válik a védjegybejelentések vagy lajstromozások megosztása.

Feltétlen vagy viszonylagos lajstromozást kizáró ok hiányában a védjegy hivatalnak a bejelentés napjától számított egy hónapon belül döntenie kell a védjegybejelentés elfogadásáról.

A védjegy törlés egységes szabályai helyett használat hiánya esetén bevezetik a megvonás, illetve feltétlen vagy viszonylagos elutasítási okok esetén az érvénytelenítés szabályait.

Izrael

A Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) 2009-ben az Izraeli Szabadalmi Hivatalt nemzetközi kutatási és elővizsgálati hatóságnak (ISEA) ismerte el. A hivatal 2012. április 4-én bejelentette, hogy 2012. június 1-jétől kezdve az izraeli bejelentők az Izraeli Szabadalmi Hivatalt is megjelölhetik nemzetközi szabadalmi bejelentéseik számára ISEA-ként.

2009 óta a hivatal jelentős előkészületeket végzett, hogy eleget tudjon tenni a WIPO 2009. évi döntésének: további szabadalmi elővizsgálókat vett fel, akiket a PCT-követelményeknek megfelelően vizsgálói gyakorlatnak vetett alá, korszerűsítette számítógépes és kommunikációs rendszerét, és végrehajtotta a szükséges törvénymódosítást.

A kutatási és vizsgálati illetékeket még nem állapították meg, de azok várhatóan alacsonyabbak lesznek, mint a jelenlegi illetékek, amelyeket az izraeli bejelentőknek az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalának vagy az Európai Szabadalmi Hivatalnak kell fizetniük.

Kezdetben az Izraeli Szabadalmi Hivatal szolgáltatásai ISEA-ként csak izraeli bejelentők számára hozzáférhetők, de egy kezdeti időszak után ezeket külföldi bejelentők is igénybe vehetik majd.

Japán

A *Sapporo Mail Service* (SMS) birtokosa a YU-MAIL védjegynek, és védjegy bitorlásért beperelte a Japán Postát (JP). Az SMS védjegye a 35. áruosztályban van lajstromozva hirdetőanyagok terjesztése különböző címekre, hirdetés stb. szolgáltatásra. Ezzel szemben a JP YU-MAIL védjegye magazinok, katalógusok, DVD-k stb. kézbesítési szolgáltatására van lajstromozva.

A JP azzal érvelt, hogy szolgáltatása áruk kézbesítésére, nem pedig hirdetési anyagok terjesztésére vonatkozik. A Tokiói Körzeti Bíróság azonban azt állapította meg, hogy a JP azt reklámozta, hogy szolgáltatása hirdetési anyagok terjesztésére is felhasználható. Ennek alapján megállapította, hogy a JP bitorolta az SMS védjegyét.

Jemen

A *Beecham Group Plc* (Beecham), az 5. áruosztályban lajstromozott AUGMENTIN védjegy tulajdonosa felszólalt az ellen, hogy egy helyi gyógyszer cég lajstromoztatni kívánta ugyanabban az áruosztályban az AUGMEN védjegyet.

A Fellebbezési Bíróság a Beecham javára döntött, és ezt a döntést megerősítette a Jemeni Legfelsőbb Bíróság (JLB) is, amely megállapította, hogy a hangzási és vizuális hasonlóság az AUGMENTIN és az AUGMEN védjegy között a vásárlóközönséget arra a tévhitre vezethetné, hogy mindkét termék ugyanabból a forrásból származik. Ezért az AUGMEN védjeggyel ellátott termékek az AUGMENTIN antibiotikummal való összetévesztés kockázatát hoznák létre, ami a jemeni iparjogvédelmi törvény 89. és 90. szakaszába való ütközést jelent.

A fentiek alapján a JLB elrendelte, hogy az alperes szüntesse meg az AUGMEN védjegy használatát, és viselje az összes bírósági költséget.

Kajmán-szigetek

A Kajmán-szigeteken 2011. december 7-én új szabadalmi és védjegy törvény lépett hatályba, amelynek alapján megszűnt a bejelentők számára az a lehetőség, hogy közvetlenül lépjenek érintkezésbe a lajstromozó hatósággal. Az új törvények szerint ez csak a Kajmán-szigeteken lakó és ott bejegyzett képviselők útján lehetséges.

Kanada

A) A *Pfizer Canada* (Pfizer) v. *Mylan Pharmaceuticals ULC* (Mylan)-ügyben a Szövetségi Fellebbezési Bíróság (Federal Court of Appeal, FCA) 2012. március 29-én elutasította a Mylan fellebbezését az elsőfokú bíróságon Hughes bíró által hozott tiltó döntés ellen, megállapítva, hogy nem volt megalapozott a Mylannak az az állítása, hogy érvénytelen a Pfizer '808 számú, donepezil igénylő szabadalma, amelynek igénypontjai a donepezil vegyületre és az öregkori elbutulás kezelésére szolgáló, donepezil tartalmazó gyógyászati készítményre vonatkoznak. A Mylan a józan jóslás (sound prediction) tanára alapozta a szabadalom érvénytelenségére vonatkozó állítását.

A Mylan érvelése szerint Hughes bíró tévedett, amikor megállapította, hogy (i) a Mylan beadványában alaptalanul állította, hogy a '808-as szabadalom helytelen vagy félrevezető adatokat tartalmaz („adateltérések”), és (ii) a '808-as szabadalom ígérete szerint a donepezil elfogadható toxicitást mutat, emellett biztonságosabb és hosszabb ideig hat, mint a már ismert vegyületek („ígért hasznosság”).

Az FCA mindkét indokot elutasította. Az (i) indokkal kapcsolatban megállapította, hogy a '808-as szabadalom adatai arról tájékoztatják a szakértőt, hogy a donepezil olyan vegyület, amely gátolja az AChE-t, és józanul az várható, hogy alkalmas az Alzheimer-kór kezelésére.

Az (ii) indokkal kapcsolatban a bíró megállapította, hogy az ígért hasznosság szerint „felfedeztek egy új vegyületosztályt (amelynek a donepezil a tagja), amely az AChE-gátlás kolinerikus funkcióival kapcsolatos elmélet szerint hatékony az Alzheimer-kór kezelésében.

Az FCA a fentiekből arra következtetett, hogy Hughes bíró nem követett el hibát, amikor megszövegezte a '808-as szabadalom által ígért hatást, és mindenképpen helyes volt az a megállapítása, hogy a donepezil hatékony az Alzheimer-kór kezelésében, amit egyébként a bíró rendelkezésére álló bizonyítékok kellően alátámasztottak.

B) A Szövetségi Fellebbezési Bíróság a *Mylan Pharmaceuticals ULC (Mylan) v. AstraZeneca Canada Inc. et al.* (Astra)-ügyben 2012. április 11-én elutasította a Mylan fellebbezését a Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) döntése ellen, amely döntés megtiltotta az egészségügyi miniszternek, hogy engedélyezési értesítést (Notice of Compliance, NOC) adjon a Mylan számára a generikus anasztrozele termékekre.

Az anasztrozele (az Astra ARIMIDEXE) egy a mellrák kezelésében használt gyógyszer. Az FC bírója, Rennie bíró 2011. augusztus 29-én adta ki a tiltó rendelkezést az Astrának megállapítva, hogy nem voltak megalapozottak a Mylan azon állításai, hogy az 1 337 420 számú kanadai szabadalom ('420-as szabadalom) érvénytelen hasznosság hiánya és kézenfekvőség miatt.

A Mylan az FCA-hoz nyújtott be fellebbezést azzal érvelve, hogy Rennie bíró tévedett, amikor megállapította, hogy az '420-as szabadalom nem ígérte, hogy az anasztrozele kevesebb mellékhatással rendelkezik, mint az aminoglutetimid (egy korábban ismert aromataz-inhibitor). A Mylan azzal is érvelt, hogy a '420-as szabadalom a bejelentés napjától kezdve nem nyilvánította ki kellő mértékben az ilyen hatékonyságot.

A Mylannak az az érve, hogy a '420-as szabadalom kevesebb mellékhatást ígért, mint az aminoglutetimid, a szabadalmi leírás alábbi „célbekezdésén” alapult: „Különös célja a jelen találmánynak, hogy olyan aromataz-gátló vegyületeket szolgáltatasson, amelyek kevesebb hátrányos mellékhatással rendelkeznek, mint az aminoglutetimid.”

Rennie bíró megállapította, hogy ez a célbekezdés a találmány egy előre tekintő céljára vonatkozik, nem pedig egy olyan ígéretre, hogy az anasztrozele a szabadalmi bejelentés benyújtásának napján elérte ezt a célt. A Mylan azzal érvelt az FCA előtt, hogy Rennie bíró tévedett egyrészt, amikor alaptalan bizalmat helyezett a „cél” (object) szó szótári meghatározására, másrészt, amikor a '420-as szabadalomnak mint egésznek a szövegösszefüggését vette figyelembe a szabadalmi bejelentés benyújtásának napján ismert technika állásával és a szakértői bizonyítással együtt.

Az FCA elutasította a Mylan kritikáit, és végül megállapította, hogy Rennie bíró helyesen értelmezte a célbekezdést.

Az FCA egyetértett Rennie bíróval abban, hogy „a szabadalomnak mint egésznek a vizsgálata alátámasztja azt a következtetést, hogy a célbekezdés nem tartalmaz többet, mint a találmány céljának előzetes meglátását”. Emellett az FCA azt is megállapította, hogy Rennie bíró nem helyezett alaptalan bizalmat a „cél” szó szótári meghatározásába, és nem tévedett

a szabadalom szövegösszefüggésének, a technika állásának vagy a szakértői bizonyításnak a megfontolásánál.

Arra tekintettel, hogy az FCA megállapította Rennie bíró azon állításának helyességét, hogy a '420-as szabadalom nem ígért kevesebb mellékhatást, mint az aminoglutetimid, az FCA nem tárgyalta a '420-as szabadalom érvénytelenségét, és elutasította a Mylan fellebbezését, rá hárítva a költségek megtérítését is.

C) A Kanadai Védjegy hivatal (KVH) jelentős változtatásokat javasol a védjegy törvény végrehajtási utasításában. A legfontosabb változásokat az alábbiakban foglaljuk össze.

A KVH a hatályos törvény értelmében elutasítja a hangvédjegyeket. A javasolt módosítások kimondottan lehetővé teszik hangvédjegyek, hologramok és mozgásvédjegyek lajstromozására irányuló kérelmek benyújtását.

A hatályos törvény lehetővé teszi, hogy az első használat időpontját későbbire módosítsák anélkül, hogy szükség lenne bizonyíték benyújtására, viszont korábbi első használat igényléséhez bizonyítékra van szükség. A módosítás szerint egyik esetben sem lesz szükség bizonyíték benyújtására.

Jelenleg egy átruházás bejegyzéséhez a KVH valamilyen dokumentum, így az aláírt átruházási irat fényképmásolatának benyújtását kívánja. A javasolt módosítások szerint nem lesz szükség semmiféle dokumentumra, csupán a védjegy(ek) átruházására irányuló kérelmet kell majd benyújtani.

A felszólalási eljárásban jelenleg mindkét félnek azonos határidőig kell benyújtania írott bizonyítékait anélkül, hogy módjuk lenne a másik fél hasonló érveinek elolvasására. A javasolt módosítás szerint a felszólaló számára két hónap fog rendelkezésre állni az írott érvek benyújtására. Ezt követően a bejelentő is két hónapon belül nyújthat majd be választ.

Kína

A Védjegy-fellebbezési Bíróság (VFB) nemrég úgy döntött, hogy a *Hermès* nem lajstromoztathatja kínai nevét („Ai Ma Shi”), mert egy másik ruházati cég, a Dafeng Garment Factory (Dafeng) már lajstromoztatta a *Hermès* kínai nevéhez hasonló védjegyet, és a Kínai Védjegy hivatal 2001-ben a *Hermès* tiltakozása ellenére már jóváhagyta ezt a védjegyet. A *Hermès* 1977-ben lajstromoztatta eredeti nevét, de elmulasztotta ugyanakkor kínai nevét is lajstromoztatni.

A VFB-hez benyújtott fellebbezésében a *Hermès* azzal érvelt, hogy kínai nevének Kínában lajstromozatlan védjegyként is védettnek kellene lennie. Szerinte a vitatott védjegy utánozta a *Hermès* kínai nevét, és arra „megtévesztő eszközökkel” szerzett oltalmat. A VFB azonban azon a véleményen volt, hogy a *Hermès* elmulasztotta bizonyítani, hogy a fogyasztók körében jól ismert a kínai szárazföldön, és hogy a Dafeng törvénytelenül szerezte a védjegyet.

A fenti ügyből az a tanulság, hogy Kínában egy védjegy csak akkor biztosít megfelelő oltalmat, ha azt mind az eredeti nyelven, mind kínai nyelven lajstromoztatják.

Kolumbia

2012. január 20-tól kezdve nincs szükség a meghatalmazások közjegyzői vagy másfajta hitelesítésére. Ugyanettől az időponttól kezdve a védjegybejelentéseket több áruosztályra érvényesen is be lehet nyújtani.

Kuba

Kubában 2012. április 2-án a szabadalmak oltalmi ideje a benyújtás napjától számított húsz évre, a használati minták oltalmi ideje a bejelentés napjától számított tíz évre változott a 2005. január 1-jén hatályos vagy azt követően benyújtott bejelentések esetén.

2012. április 2-ától kezdve hatályukat veszítik a 2005. január 1-je után engedélyezett szerzői tanúsítványok (ilyen oltalmi formát engedélyeztek a nem szabadalmazható anyagokra). A 2005. január 1-je előtt engedélyezett szerzői tanúsítványok az eredetileg engedélyezett oltalmi idő lejártáig hatályban maradnak.

Malajzia

A) Malajziában módosították mind a szabadalmi, mind a védjegy törvényt. A módosított törvények 2011. február 15-én léptek hatályba. A főbb változásokat az alábbiakban foglaljuk össze.

a) Szabadalmak

Az érdemi vizsgálatot a 2011. február 15-ét követően benyújtott szabadalmi bejelentések esetén a benyújtás napjától számított 18 hónapon belül kell kérni. Az ezt megelőzően benyújtott bejelentések esetén, ha az érdemi vizsgálatot még nem kérték, ez a határidő két év.

Az a bejelentő, aki érdemi vizsgálatot kért vagy kér, a bejelentési vagy az elsőbbségi naptól számított 18 hónap eltelte után kérhet gyorsított vizsgálatot. A kérelem benyújtásával egyidejűleg le kell róni az előírt díjat, és csatolni kell egy eskü alatti nyilatkozatot a kérelmet alátámasztó okkal. Ilyen ok lehet például, hogy a kérelmezőt bitorlással fenyegetik vagy ellene bitorlási eljárás van folyamatban; a találmányt már kereskedelmi forgalomba hozta; a találmány zöld technológiára vonatkozik stb.

A kérelem jóváhagyása után öt napon belül gyorsított vizsgálatra vonatkozó további kérelmet kell benyújtani az előírt illetékekkel együtt.

A szabadalmi hivatal bevezette az elektronikus bejelentési rendszert, és így a szabadalmi bejelentések online benyújthatók.

b) Védjegyek

Lehetővé vált a védjegybejelentések gyorsított vizsgálata. Ezt a védjegybejelentés benyújtásától számított négy hónapon belül lehet kérni. A kérelemmel egyidejűleg be kell fizetni az előírt illetéket, és be kell nyújtani egy eskü alatti nyilatkozatot a kérelem megfelelő indokolásával.

A kérelem jóváhagyása után öt napon belül a gyorsított vizsgálatra irányuló további kérelmet kell benyújtani az előírt illetékekkel együtt.

A védjegybejelentéseket elektronikus úton is be lehet nyújtani, csökkentett illetékekkel.

Tervezik az 1976. évi védjegy törvény teljes megújítását is, hogy a védjegy törvényt összhangba hozzák a nemzetközi követelményekkel.

B) Malajzia elfogadta az Áruk és Szolgáltatások Nemzetközi Osztályozására vonatkozó Nizzai Egyezmény 10. kiadását, amely Malajziában 2012. január 1-jén lépett hatályba.

Montenegró

Montenegróban az ipari minták maximális oltalmi idejét a Hágai Egyezmény 17(3)(c) cikke alapján 25 évben határozták meg.

Németország

A) A Német Szabadalmi Hivatalnál (Bundespatentamt, BPA) benyújthatók szabadalmi bejelentések a némettől eltérő nyelven is. A bejelentés napjától számított három hónapon belül azonban be kell nyújtani a bejelentés német fordítását, amely azután a további elővizsgálati eljárás alapját képezi. Az alábbi, 2011. július 18-án kelt döntés a német fordításban előforduló hibák következményeit tárgyalja.

A vizsgált esetben a német fordítás az idegen nyelvű bejelentés 26 igénypontja helyett csupán 12 igénypontot tartalmazott. Ennek alapján a BPA a német szabadalmi törvény 35(2) cikke alapján úgy döntött, hogy a bejelentést be nem nyújtottnak tekinti, mert egy hiányos fordítás hiányzó bejelentéssel azonos.

A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (BGH) ezzel szemben azt állapította meg, hogy az ilyen álláspont ellentétes a törvény céljával és szellemével, mert a törvény 35. cikke a nem német bejelentők számára kimondottan megadja azt a lehetőséget, hogy megőrizhessék idegen nyelvű bejelentésük kinyilvánított tartalmát. A külföldi bejelentőt nem kell arra kényszeríteni, hogy eleve német nyelven nyújtsa be bejelentését, mert ebben az esetben annak a veszélynek tenné ki magát, hogy elveszítené a kinyilvánított műszaki tartalom egy részét, amely később hiányozhat például a technika állásától való elhatároláshoz. Másrészt nem lenne értelme először megadni a lehetőséget a bejelentő számára ahhoz, hogy megőrizze külföldi bejelentésének elsőbbségi napját, és ezután megtagadni ezt az elsőbbséget, ha a pótlólag benyújtott fordítás hibás. Ennek következtében a BGH szerint egy nem teljes vagy hiányos fordítás nem egyenlő egy teljesen hiányzó fordítással.

A BGH nem gondolja, hogy a fordítás minimális követelményei nagyobbak, mint magának az idegen nyelvű bejelentésnek a követelményei. A minimális követelmények: a bejelentő neve, a megadásra vonatkozó kérelem és egy leírás, illetve legalább annak a látszata. A törvény a bejelentési nap megadásához nem kívánja meg a szabadalmi igénypontokat. Ha

egy fordításnak a fenti előfeltételei ki vannak elégítve, nem alkalmazható a nem benyújtott bejelentés jogi fikciója, ami annyit jelent, hogy az eldöntendő esetben a fordításban hiányzó igénypontok nem eredményezhetik a bejelentési nap elvesztését.

B) A vizsgált esetben az alperes tulajdonosa volt egy európai szabadalomnak, amelyet a Német Szövetségi Köztársaságra vonatkozó hatállyal is engedélyeztek, és amely gépkocsikban egy ütközésérzékelőre vonatkozott. A felperes a Szövetségi Szabadalmi Bíróságnál (Bundespatentgericht, BPG) megsemmisítési keresetet nyújtott be, és feltalálói tevékenység hiányára alapozva a szabadalom teljes terjedelmében való megsemmisítését kérte.

A megsemmisítési eljárás alatt a vitatott szabadalmat az alperes olyan módosított változatban védte, amely egy módosított főigénypontot és attól függő 2. és 3. aligénypontot tartalmazott, továbbá 4–7. igénypontot, amelyek közvetlenül vagy közvetve a 3. igényponttól függtek.

A BPG az 1. és a 2. igénypontot tartotta fenn, és a szabadalom fennmaradó részét érvénytelennek nyilvánította.

A BGH megerősítette a BPG döntését. Megállapította azonban, hogy a BPG, miközben azonos eredményre jutott, tévesen állította a függő 4–7. igénypont érvénytelenségét csupán a 3. igénypont semmissége alapján, amelyre azok vonatkoztak. A BGH szerint ugyanis ha egy igénypont (itt a 3. igénypont) tárgya egy megadott szabadalomban nem bizonyul szabadalmazhatónak, ez nem teszi önműködően nem szabadalmazhatóvá a tőle függő (itt 4–7.) igénypontok tárgyát is. A szabadalmat azonban érvénytelennek kell kimondani a megtámadott igénypontok (itt a 4–7.) vonatkozásában is, ha nem állapítják meg, és egyébként sem nyilvánvaló, hogy a további jellemzők a szabadalmazhatóság vonatkozásában eltérő döntéshez vezetnének.

C) Az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2010. augusztusi számának 100. és 101. oldalán ismertettük a *Monsanto v. Cefetra*-ügyet, amelyben az Európai Unió Bírósága (CJEU) (akkor még csak Európai Bíróság, ECJ) főtanácsnokának 2010. március 9-én adott szakvéleményéről adtunk tájékoztatást. A főtanácsnoki vélemény röviden az volt, hogy egy DNS-szekvenciára vonatkozó szabadalom oltalmi köre olyan körülményekre van korlátozva, amelyek között a genetikai információ aktuálisan kifejti a szabadalomban leírt funkciókat. Ez érvényes mind a genetikai információra mint olyanra vonatkozó oltalomra, mind a genetikai információt hordozó anyagokra vonatkozó oltalomra. A szabadalmazott DNS tehát kémiai anyagként csak akkor áll oltalom alatt, ha ténylegesen kifejti azt a funkciót, amelynek alapján szabadalmaztatták; így a DNS-szekvenciát tartalmazó anyag csak ilyen körülmények között van védve.

A CJEU 2010 júliusában hozott döntése lényegében megegyezett a főtanácsnok véleményével.

A *Monsanto v. Cefetra*-döntésre nagyjából egy évvel később, az *Ajinomoto Corp. Inc. (Ajinomoto) v. Helm AG (Helm)* és a *GBT*-ügyben hivatkozott a bitorlással vádolt két alperes egy olyan ügyben, amely jó pár évvel korábban kezdődött, amikor az Ajinomoto a két

alperest beperelte „L-lizin”-re vonatkozó szabadalomcsaládjának bitorlása miatt Belgiumban, Hollandiában, Lengyelországban és Németországban. A háború párhuzamosan folyt Kínában és az Amerikai Egyesült Államokban is, és e két országban az Ajinomoto néhány szabadalmát meg is vonták nem kielégítő kinyilvánítás miatt.

Belgiumban és Hollandiában Kínából származó L-lizin tonnait tárolták nagy raktárepületekben, Európa többi országában való elosztás céljából. A kérdés az volt, hogy ezt az L-lizint a szabadalmazott eljárással gyártották-e.

Az ügy háttérének megértéséhez röviden ismertetjük az Ajinomoto találmányát. Az L-lizin olyan termék, amelyet állati tápokban használnak, és nagyüzemileg állítanak elő baktériumok, így *E. coli* fermentációjával. Az *E. coli* baktériumok L-lizin előállításához való felhasználásával kapcsolatban az a probléma, hogy az előállítási eljárást L-lizin alapú visszacsatolási mechanizmussal kell szabályozni, aminek révén meg lehet gátolni az L-lizin túltermelését. Ennek a hátránynak a kiküszöbölésére az Ajinomoto olyan *E. coli* baktériumokat tenyésztett ki, amelyek az L-lizin említett visszacsatolós gátlására érzéketlen mutáns enzimeket állítottak elő. Az Ajinomoto számos szabadalmat kapott erre a technológiára. Ezek közül az egyik a 0 733 710 számú európai szabadalom, amely többek között igényel egy *E. coli*-ből származó mutáns enzimet kódoló DNS-t, az említett mutáns enzim DNS-szekvenciáját tartalmazó *E. coli* baktériumot és egy L-lizint termelő eljárást, amely szerint az említett baktériumokat tenyésztik. A szabadalomban kinyilvánított mutációk alapján primereket lehet előállítani, amelyek sokszorozni képesek a mutáns DNS-t, ha az jelen van egy mintában. Ezt a rendkívül érzékeny, ún. PCR-technológiát lehet felhasználni a mutáns gének jelenlétének kimutatására a mintában. Az említett mutáns gént expresszáló *E. coli* baktériumok által előállított L-lizin az L-lizin tenyésztésére használt eredeti baktériumoknak csupán a maradék hulladékanyagát tartalmazza. A TNO és a Baseclear B.V. holland cégek azonban világos bizonyítékot szolgáltatottak arra, hogy az L-lizin anyag a szabadalmazott mutációkat tartalmazó *E. coli*-ből származó DNS-t tartalmazott. Ezt követően az Ajinomoto ennek a bírósági bizonyítéknak az alapján erősítette meg a belgiumi, hollandiai, lengyelországi és németországi bitorlási ügyeket.

Ezeknek a bitorlási pereknek a Monsanto-üggyel való kapcsolatát a düsseldorfi Körzeti Felsőbíróság (Oberlandesgericht, OLG) előtt folyó ügy alapján láthatjuk világosan. A két alperes, a Helm és a GBT váratlanul a *Monsanto v. Cefetra*-ügyben hozott CJEU-döntésre hivatkozott annak az érvelésének az alátámasztására, hogy az L-lizin termékben talált DNS már „nem valósítja meg funkcióját”, sőt azt is vitatták, hogy meg lehet-e állapítani, hogy az említett DNS „valaha is elvégezte ezt a funkciót” az *E. coli* baktériumokban, amikor az előállítási eljárásban tenyésztették őket.

Az OLG azonban azt állapította meg, hogy a Monsanto-ügy itt lényegtelen volt, mert a szabadalombitorlási kereset nem „egy DNS-szekvenciát tartalmazó termékre” vonatkozó igénypontra (például az *E. coli*-ből egy mutáns enzimet kódoló DNS-re vonatkozó igénypontra), hanem az „L-lizint termelő eljárás” alapult, amely szerint az említett DNS-szek-

venciát tartalmazó baktériumot tenyésztenek. Az OLG megállapítása szerint itt nem játszott szerepet egy DNS-alapú igénypont termékoltalmának mértéke, ami körül a Monsanto-ügy forgott.

Az OLG tehát azt erősítette meg, hogy egy szabadalmazott DNS-szekvencia jelenléte egy termékben nem elegendő ahhoz, hogy egy DNS-szekvenciára vagy egy az említett DNS-t tartalmazó termékre vonatkozó igénypont abszolút termékoltalmáról lehessen beszélni.

Így az Ajinomoto olyan szerencsés volt, hogy az L-lizint genetikusan módosított baktériumok útján előállító eljárást védő igénypontokra támaszkodhatott, mert az OLG nézete szerint az L-lizinben a mutáns DNS-t tartalmazó *E. coli* kimutatása elegendő volt annak bizonyításához, hogy az L-lizint az igényelt eljárással állították elő. Minthogy eljárásigénypontok esetén a bizonyítási teher megfordul, az alpereseknek kellett volna bizonyítaniuk, hogy eltérő előállítási eljárást használtak, amire azonban nem voltak képesek.

Az alperesek az OLG döntése ellen a BGH-hoz nyújtottak be fellebbezést, amit azonban a BGH elutasított. Ezért az alperesek egy engedélyezés nélküli fellebbezést (Nicht-zulassungbeschwerde) nyújtottak be, így az ügy még nincs végleg eldöntve.

D) A *Deutsche Bahn AG* (DB) tulajdonosa az s-BAHN szóvédjegynek, amelyet a Német Szabadalmi és Védjegy hivatal 2002-ben lajstromozott áruk és szolgáltatások széles körű változataira a 16., 25., 28. és 39. áruosztályban, többek között papírárukra, ruházati cikkekre, játékokra és szállításra. Az áruk és szolgáltatások listáját a hivatal a védjegy tulajdonos kérésére bizonyos áruk és szolgáltatások vonatkozásában korlátozta. Német jogi személyek egy csoportja törlési keresetet nyújtott be a fennmaradó áruk és szolgáltatások ellen, azzal érvelve, hogy a védjegy nem rendelkezik megkülönböztetőképeséggel, deskriptív volt a lajstromozás időpontjában, vagy legalábbis deskriptívvá vált később, és félrevezető is volt bizonyos áruk és szolgáltatások vonatkozásában.

A DB nem értett egyet a törlési keresettel, és azzal érvelt, hogy az s-BAHN védjegy megkülönböztetőképeséggel rendelkezik, és nem deskriptív vagy félrevezető. Emellett a DB azzal is érvelt, hogy az s-BAHN védjegy használat révén megkülönböztetőképeségre (másodlagos jelentésre) tett szert, és különböző iratokat nyújtott be, amelyek széles körű használatot bizonyítottak két piackutatás alkalmával 2001-ben és 2009-ben. A 2001-es piackutatás szerint a megkérdezettek 91%-a ismerte az s-BAHN megjelölést, de csupán 43%-uk hitte azt, hogy a kifejezés egy konkrét vállalatra vonatkozik. A 2009-es piackutatás szerint a tömegközlekedést használó fogyasztók 57,3%-a, a tömegközlekedést lehetőség szerint használó fogyasztók 51,9%-a és az összes megkérdezett személy 48%-a az s-BAHN védjegyet a DB-vel társította.

A Német Szabadalmi és Védjegy hivatal az összes áruk és szolgáltatások vonatkozásában törölte a védjegyet. Ezzel szemben a BPG azt állapította meg, hogy a 16. áruosztályban a papíráruk és tanítási eszközök, valamint a 28. áruosztályban a teniszütők és korcsolyák vonatkozásában nem álltak fenn a törlés fentebb említett okai.

A BPG szerint az összes többi áru és szolgáltatás vonatkozásában az S-BAHN megjelölés deskriptív volt, ami nyilvánvaló a kifejezés széles körű használata alapján többek között szótárakban és a jogalkotásban. A DB által benyújtott anyag nem bizonyított használat révén szerzett megkülönböztetőképességet (másodlagos jelentést). A piackutatási eredmények sem győzték meg a BPG-t arról, hogy az S-BAHN megjelölés eredetjelzésként volna ismert. A piackutatás számszerű eredményei nem voltak meggyőzőek, mert az S-BAHN megjelölés nyilvánvalóan deskriptív, és így a szerzett megkülönböztetőképesség azt kívánta volna, hogy a megkérdozettek világos többsége erősítse meg a megtámadott jelnek védjegyként való felfogását, vagyis azt, hogy ez a jel a vonatkozó áruk/szolgáltatások eredetét jelöli. A jelen esetben, különösen a 3,3%-nyi általános hibahatár levonása után, a piackutatási értékek nem érik el a vonatkozó kereskedelmi területeken a minimális 50%-os szintet.

A BPG megállapította, hogy az S-BAHN védjegyet törölni kell, mert deskriptív, ezért nem kellett arról döntenie, hogy bármilyen egyéb törlési ok alkalmazható-e.

E) A LINK ECONOMY védjegynek a 16., 35. és 41. áruosztályban való lajstromozása iránti kérelmet elutasította mind a BPA, mind a BPG. A BPG szerint a „link economy” szavaknak az igényelt áruk és szolgáltatások vonatkozásában nincs megkülönböztető jellegük, mert ez a kifejezés megtalálható a világhálón.

A BGH hatálytalanította a BPG döntését, és az ügyet visszautalta hozzá. A BGH ugyanis megállapította, hogy a BPG a megkülönböztetőképességgel kapcsolatban túl magas követelményeket támasztott. A BGH szerint a megkülönböztetőképességgel kapcsolatban elnézőbb álláspontot kell képviselni, úgyhogy csekély megkülönböztetőképességnek is elegendőnek kell lennie a megkülönböztetőképesség hiányán alapuló elutasítás elhárítására. Ez a türelmesebb álláspont egymást követő szavakra is vonatkozik. A megkülönböztetőképesség hiányát ilyen esetekben csak akkor lehet jogosan feltételezni, ha az általános típusú hirdetésekre vonatkozik. Kétértelműség és értelmezés szükségessége ilyen szóösszetételeknél elegendő megkülönböztetőképességre enged következtetni.

A fentiek alapján a BGH szerint a LINK ECONOMY védjegytől nem tagadható meg az általam megkülönböztetőképesség hiánya miatt az igényelt áruk és szolgáltatások vonatkozásában.

F) A felperes cég több mint húsz éve foglalkozik megújítható energiával, különösen szélenergiával, és ezért a cég jeleként az „Energiekontor” szót használja. Emellett tulajdonosa az ENERGIEKONTOR közösségi védjegynek.

Az alperes független energiatanácsadóként dolgozik többek között energiamegtakarítási területen, és ENERGIEKONTOR névvel nyitott üzletet. A felperes felkérte az alperest, hogy üzleti tevékenysége során tartózkodjék ennek a cégnévnek a használatától, mert az védjegyjogainak a bitorlását és egyúttal üzleti nevének a jogtalan használatát jelenti.

A Brémai Körzeti Felső Bíróság (BFKB) elutasította a keresetet, mert nem látott összevetésvesztési veszélyt a felperes védjegye, illetve az alperes üzleti neve között. Amíg a felperes szélenergia-telepeket működtet, nem áll fenn hasonlóság az alperes szolgáltatásaival.

Emellett az „Energiekontor” szó csupán gyenge megkülönböztetőképességgel rendelkezik. Számos olyan cégnév van, amelyben a „Kontor” szó a vállalat üzleti területére vonatkozik, például a Fotokontor és az Immobilienkontor. Bár a „Kontor” szó a holland nyelvből származik, németül is használják a „Büro” (iroda) szó helyett. Ezért a vonatkozó közönség legnagyobb része a szó jelentését az Energiekontor jelentéséhez kapcsolja, illetve ahhoz, hogy az illető cég az energiaszektorban dolgozik. Így az „Energiekontor” szó az alperes nevéként az üzleti terület bizonytalan magyarázatának tekinthető egyéni megkülönböztetőképesség nélkül, úgyhogy nem áll fenn megtévesztés veszélye a felperes védjegyével vagy cégnevével kapcsolatban.

G) A PRINCESS védjegyet a 14. áruosztályban különösen nemesfémekre és azok ötvözeire, ékszerekre és órákra, továbbá a 18. áruosztályban különösen bőröndökre, esernyőkre, napernyőkre és sétatálcákra lajstromozták.

Egy megvonási kereset benyújtása után a BPG megállapította, hogy a „Princess-Cut” (hercegnőcsiszolat) kifejezést régóta használják az ékszerésziparban olyan műszaki kifejezésként, amely a vonatkozó közönség körében a magas minőségű csiszolt gyémánt egy előnyös típusának a megjelölésére szolgál. Ezért a PRINCESS védjegy a 14. áruosztályban a német védjegy törvény 8. cikkének második bekezdése szerint csak leíró jellegű. Ennek megfelelően a BPG törölte a védjegyet a 14. áruosztályban, de megtartotta a 18. áruosztályban.

Norvégia

Norvégiában a megadott szabadalom elleni felszólalás időtartama kilenc hónap, azonban a felszólalási határidő lejárta után harmadik személyek számára a szabadalom teljes oltalmi ideje alatt lehetőség van kérelmezni a szabadalom adminisztratív felülvizsgálatát a Norvég Iparjogvédelmi Hivatal (NIH) által. Ilyen adminisztratív felülvizsgálatot mind az NIH által engedélyezett szabadalmak, mind a Norvégiában érvényesített európai szabadalmak kapcsán lehet kérni, és ilyen kérelmet bárki, tehát a szabadalmas is benyújthat. A döntést az NIH hozza.

Adminisztratív felülvizsgálati kérelmet csak akkor lehet benyújtani, ha

- hiányzik az újdonság vagy a feltalálói tevékenység;
- a találmány mint olyan nem szabadalmazható; vagy
- a találmány ki van zárva a szabadalmazásból.

Ezek a kivételek a norvég szabadalmi törvény 1. és 2. cikkében vannak lefektetve, és hasonlítanak az Európai Szabadalmi Egyezmény 52. és 53. cikkében foglaltakhoz.

Az adminisztratív felülvizsgálat a szabadalom részleges vagy teljes érvénytelenítését vonhatja maga után. Ha a szabadalmat részben érvénytelenítik, a módosított alakban csak akkor lehet fenntartani, ha a szabadalmas egyetért az NIH által javasolt módosításokkal. Ellenkező esetben a szabadalmat érvénytelennek kell nyilvánítani.

Olaszország

Az Olasz Legfelsőbb Bíróság (OLB) 2011. december 20-án hozott döntése tartalék alkatrészek eladásával kapcsolatos védjegybitorlásra vonatkozott.

Az ügy azzal kezdődött, hogy egy gépalkatrész-kereskedő olyan keréktárcsákat forgalmazott, amelyek – hasonlóan az eredeti alkatrészekhez – a gépkocsigyártó védjegyét viselték. Konkurensok beperelték védjegybitorlásért, ezért az államügyész rendelkezésére le kellett vennie az internetről e termékek hirdetését, majd a döntés elleni fellebbezés után oda visszatette, illetve onnan újból levette a különböző bírói fórumok döntése szerint. Végül az ügy az OLB-hez került.

Az OLB hatálytalanította a levételre vonatkozó előző döntést annak az elvnek az alapján, hogy hamisítással kapcsolatos vétket nem magával a védjeggyel, hanem csupán megkülönböztető jellel lehet elkövetni.

Az OLB megjegyezte, hogy a motorjárművek alkatrészeinek piacán a védjegy más célokat szolgálhat, különösen egy gépkocsi-alkatrészre helyezve, mert ilyenkor a gépkocsigyártó védjegye a gépkocsira mint egészre nézve csupán megkülönböztető funkciót tölt be, míg magára az alkatrésze nézve „esztétikai és leíró” funkciója van. Más szavakkal: a védjegy az alkatrész esztétikai elemét képezi, és emellett a teljes termék (gépkocsi) alkatrészeként az áru szándékolt célját jelzi. Ebből következik, hogy ugyanennek a védjegynek egy pótalkatrészen való használata nem képez büntetőjogi vétséget, mert különben megghiúsulna az alkatrész utánzására vonatkozó jog olyan esetben, amikor helyreállítják a termék eredeti megjelenését, amit elismer a közösségi jog, és elismernek a nemzeti mintajogok is (ún. javítási kivétel).

Az OLB szerint hasonló okok miatt nem lehet elvárni a független pótalkatrész-kereskedőtől, hogy védjegyüket az általuk árusított termékek látható részeire helyezték.

Az OLB azt is hangsúlyozta, hogy a következtetés eltérő lenne abban az esetben, amikor leértékelt áruk gyártóinak védjegyét egy pótalkatrészen helyezik el, mert ebben az esetben a védjegy megkülönböztető funkciót töltene be az alkatrész vonatkozásában, és használata egy harmadik fél által büntetendő cselekményt képezne.

Oroszország

Oroszországban 2011. december 8-án szellemi tulajdon-jogok oltalmával foglalkozó új bíróság felállítását elrendelő törvény lépett hatályba. Ennek alapján az új bíróságot 2013. február 1-jéig kell létrehozni, és az ezen a napon fogja megkezdeni működését.

Oroszországban ez lesz az első bíróság, amely szellemi tulajdon-jogok oltalmával kapcsolatos ügyekkel foglalkozik.

Pakisztán

A pakisztáni szabadalmi törvény módosított 39. szakasza szerint ha egy szabadalmi bejelentést a „fő találmány” javítására vagy módosítására nyújtanak be, és a fő találmány bejelentője azonos személy, a hivatal a javításra vagy módosításra vonatkozó szabadalmat új szabadalomként vagy pótszabadalomként engedélyezheti.

A bejelentő döntheti el, hogy ilyenkor független szabadalmat vagy pótszabadalmat igényel-e.

Portugália

Az Országos Tudományos Számítási Alapítvány (FCCN), amely a .pt doménnevek igazgatásáért, lajstromozásáért és fenntartásáért felelős szerv, 2012. február 23-án bejelentette a .pt doménnevek lajstromozásának 2012. május 1-jén kezdődő liberalizálását.

Mostanáig egy .pt doménnév lajstromozásához arra volt szükség, hogy a kérelmező birtokoljon egy szóvédjegyet, illetve egy üzleti vagy társasági nevet, ilyen módon védve a tulajdonos korábbi jogait.

Az új szabályok szerint egy doménnevet lajstromoztathat akár egy vállalat, akár egy személy (hazai vagy külföldi), vagyis nem kívánják meg saját alapjog birtoklását. Így egy doménnév lajstromoztatója teljes felelősséget visel a név kiválasztásáért, és biztosítania kell, hogy ne ütközzék más szellemi tulajdon-jogával vagy harmadik felek bármilyen egyéb jogával vagy törvényes érdekével. Ettől eltekintve az új doménnév nem lehet közrendbe vagy közérdeklődésbe ütköző szó vagy kifejezés.

Spanyolország

A Barcelonai 5. sz. Kereskedelmi Bíróság (BKB) 2012. február 17-én hozott döntésében helyt adott az *Actavis Spain SA* (Actavis) ellenkeresetének, és a *Pfizer EP 1 957 452* számú (EP'452-es) szabadalmát érvénytelennek nyilvánította. A döntés egyúttal teljes terjedelmében elutasította a Pfizer által az Actavis és egyéb alperesek ellen indított bitorlási keresetet.

Az ügy előzménye, hogy az Actavis és más vállalatok 2010 májusában piacra dobták a magnézium-atorvasztatin különböző generikus változatait, ezért a Pfizer az EP'452-es szabadalom bitorlásáért beperelte őket. Az EP'452-es szabadalom a magnézium-atorvasztatin bizonyos polimorfjára vonatkozott. A Pfizer a pert a tisztességtelen versenybe ütköző cselekedetért is indította.

A Pfizer szerint az alperesek generikus magnézium-atorvasztatin gyógyszerei azért bitorolták az ő szabadalmát, mert azok a magnézium-atorvasztatin olyan kristályos alakját tartalmazták, amelyet az ő szabadalma védett. A Pfizer szerint az alperesek generikus gyógyszereinek a forgalmazása azért ütközik a tisztességtelen versenyt tiltó jogszabálya, mert a

generikus gyógyszereknek a kalcium-atorvasztatinra vonatkozó szabadalom (EP 409281) lejáratára előtti forgalomba hozatala az atorvasztatin piacán versenyelőnyt biztosított az alperesek számára.

A Pfizer állítása szerint termékeinek a forgalomba hozatala az Actavis által gátolta az ő piacra lépését, és ez kárt okozott üzleti stratégiájának, amely szerint először hozta volna piacra a saját generikus atorvasztatin gyógyszerét, kevéssel a kalcium-atorvasztatin szabadalom lejáratára előtt.

Az Actavis ennek ellentmondott, megerősítve, hogy az ő generikus gyógyszere nem bitortolta az EP'452-es szabadalmat, mert az atorvasztatin-magnézium olyan kristályos alakját tartalmazta, amely eltért az említett szabadalom által védett alaktól. Az Actavis ellenkérését is benyújtott, a szabadalom megvonását kérve újdonsághiány és feltalálói tevékenység hiánya miatt.

A BKB helyt adott az Actavis feltalálói tevékenység hiányára vonatkozó állításának, és megvonta a Pfizer EP'452-es szabadalmát. A döntés szerint arra a következtetésre jutott, hogy kiindulva a már ismert magnézium-atorvasztatinból, a szakértő számára – annak általános tudása alapján – kézenfekvő lett volna a magnézium-atorvasztatin különböző kristályformái után kutatni, ami a szakértőt az EP'452-es szabadalom szerinti sajátos polimorf alakhoz vezette volna. Ezért a BKB úgy döntött, hogy a szabadalom érvénytelen, és elutasította a Pfizer bitorlási keresetét, egyúttal a Pfizert arra kötelezve, hogy fizesse meg az Actavis bírósági költségeit.

A Pfizer a döntést nem fellebbezte meg, így az jogerőre emelkedett.

Svájc

A) Az Európai Szabadalmi Hivatal Bővített Fellebbezési Tanácsának G2/08 számú döntése szerint az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) alapján lehetséges szabadalmi oltalmat kapni adagolási tartományra vonatkozó gyógyászati indikációs igénypontokra, ha az adagolási tartomány újnak és feltalálói tevékenységen alapulónak tekinthető. Bár az Elsőfokú Párizsi Bíróság a *Merck & Co. Inc.* (Merck) 0 724 444 számú európai szabadalmával kapcsolatos jogvitában másképp döntött (erről az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2011. decemberi számának 135–137. oldalán adtunk tájékoztatást), a Svájci Szövetségi Bíróság nemrég a Merck egy másik, 1 175 904 számú európai szabadalmával kapcsolatban hozott döntése megerősítette az ESZH fentebb említett döntését arról, hogy egy meghatározott dózistartomány szabadalmazható tárgy lehet.

Az ESZE/2000 53(c) cikke [ESZE/1973 52(4) cikke] szerint nem engedélyezhető szabadalom az emberi vagy állati test kezelésére sebészeti vagy gyógyászati eljárásokkal, továbbá az emberi vagy állati testen végzett diagnosztikai módszerekkel kapcsolatban, azonban ez a kizáró rendelkezés nem alkalmazható az e módszerekben felhasznált termékekre, különösen anyagokra vagy készítményekre. Az ESZE/2000 54(4) és 54(5) cikke szerint szabadalom

engedélyezhető bármilyen ismert anyagnak vagy készítménynek az ESZE/2000 53(c) cikkének hatálya alá eső gyógyászati kezelési eljárásban való első alkalmazására vagy bármilyen sajátos (további) alkalmazására, feltéve, hogy az ilyen alkalmazás nem tartozik a technika állásához. A Bővített Fellebbezési Tanács G2/08 számú döntése megállapította: nincs ok arra, hogy egy ismert gyógyszer új dózistartományára vonatkozó jellemzőt másként kezeljenek, mint bármilyen egyéb sajátos alkalmazásra vonatkozó, az esetjogban elismert jellemzőt. Ezért a dózistartományra vonatkozó igénypontok az ESZE alapján egyértelműen szabadalmazhatók.

A Merck Svájcban is megerősített, 1998. július 17-én benyújtott és 1 175 904 számmal engedélyezett európai szabadalma alendronsav alkalmazására vonatkozó oszteoporózis kezelésében. 1. igénypontjának szövege a következő:

„Alendronát alkalmazása oszteoporózis kezelésére szolgáló gyógyszer előállítására ilyen kezelésre rászoruló betegben, ahol az említett gyógyszert az említett betegnek orálisan adagoljuk körülbelül 70 mg alendronátvegyületet tartalmazó egységdózisban aktív alendronsavsúly alapon, folytonos ütem szerint heti egyszeri adagolási közzökkel”.

Az oszteoporózis kezelése alendronsav alkalmazásával már ismert volt, de az igénypontot a technika állásától az különbözteti meg, hogy meghatároztak egy bizonyos dózistartományt (70 mg heti alendronátdózis).

A *Mepha Pharma AG* (Mepha) a Zürichi Kereskedelmi Bíróságnál 2008. január 28-án keresetet indított a Svájcban engedélyezett szabadalom megvonása iránt. Az 2009. április 14-i döntésével a Mepha javára döntött lényegileg azon az alapon, hogy az igényelt dózis nem szabadalmazható a svájci szabadalmi törvény 2(2)(a) cikke alapján.

A bíróság szerint a szabadalom független 1. igénypontja az ESZE/1973 52(4) cikke szerint sem szabadalmazható, de nem vizsgálta a szabadalom alapját képező találmány szabadalmazhatóságát, és különösen nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az igényelt dózistartomány az ESZE/1973 52(1) cikke szerint új, és feltalálói tevékenységen alapszik-e.

A Merck a Svájci Szövetségi Bírósághoz fellebbezett, kérve a Zürichi Kereskedelmi Bíróság 2009. április 14-i döntésének hatálytalanítását és a 2008. január 28-án benyújtott kereset elutasítását, vagy pedig az ügy visszautalását az alsófokú bíróságnak felülvizsgálat céljából. A Mepha a fellebbezés elutasítását kérte.

A Szövetségi Bíróság abból indult ki, hogy az ESZE /1973 (amelyet 2000. november 29-én módosított az ESZE/2000) új törvényrendszert alapozott meg, amely a szerződő államok számára közös szabályokat ír elő a szabadalmak engedélyezésére, és az ESZE alapján engedélyezett európai szabadalmak a szabadalmazhatósági követelményeket előíró egységes szabályoknak vannak alávetve. Ilyen vonatkozásban utalt arra, hogy a jogi egységesség célját alapul véve figyelembe kell venni az ESZE fellebbezési tanácsainak joggyakorlatát, ha lehet, a külföldi bíróságok vonatkozó döntéseinek a fényében. Ilyen alapon, figyelemmel a Bővített Fellebbezési Tanács G2/08 számú döntésére, a szabadalmazhatóság nem zárható ki, amikor egy dózistartomány az egyetlen olyan igényelt jellemző, amely nem tartozik a tech-

nika állásához. Bár a vitatott szabadalmat az ESZE/2000 hatálybelépése előtt engedélyezték, a Svájci Szövetségi Bíróság a G2/08 számú döntést a tárgyhoz tartozónak tekintette. Ezért úgy érvelt, hogy az ESZE/1973 54(5) cikk megfelelő alkalmazása alapján a második vagy további gyógyászati indikációra vonatkozó igénypontok engedélyezhetők, ha egy anyag vagy készítmény sajátosan új és találmányi jellegű gyógyászati felhasználására szolgáló gyógyszer előállítását célzó alkalmazásra irányulnak. A szabadalmazhatóság céljára azonban a dózistartománynak újnak és találmányi jellegűnek kell lennie [ESZE/2000 52(1) cikk]. Így nem elég azt az igénypontban másképp igényelni; az igénypontnak olyan műszaki tanítást kell tartalmaznia, amely eltér a technika állásától. Ilyen vonatkozásban meg kell jegyezni, hogy míg az újdonságot kevésbé nehéz bizonyítani, a feltalálói tevékenység egy dózistartomány esetén gyakran komoly akadály lehet, mert szakember egy gyógyszer kifejlesztésekor különböző dózisok kipróbálását kézenfekvőnek tekintheti.

Érvelése során a Svájci Szövetségi Bíróság utalt a Brit Fellebbezési Bíróság 2008. május 21-én az *Actavis v. Merck*-ügyben hozott döntésére is, amely megelőzte a G2/08-as döntést.

Végül utalt arra, hogy a felülvizsgált ESZE/2000 eltérést okozhat a gyógyászati indikációra vonatkozó igénypontok oltalmi körében. Az ESZE/2000 54(5) cikk szerint most engedélyezhetők magára az anyagra irányuló termékigénypontok, míg az ESZE/1973 alapján csupán svájci típusú igénypontokat engedélyeztek, vagyis egy anyagnak gyógyszer gyártására történő alkalmazására irányuló igénypontokat. Az új igénypont-kategória (célhoz kötött anyagoltalom) a szabadalomtulajdonosok számára szélesebb körű jogok megszerzését teszi lehetővé, ami az orvos szabadságát is korlátozhatja generikus gyógyszerek felírásában vagy adagolásában. Ilyen vonatkozásban a Szövetségi Bíróság megjegyezte, hogy az orvosi kezelés szabadságának védelme érdekében a jogalkotóknak gondoskodniuk kell a szabadalom hatálya alóli mentesítésről.

A fenti döntésből általános tanulságként levonható az a következtetés, hogy követni kell az ESZH Bővített Fellebbezési Tanácsának G2/08 számú döntését. A Svájci Szövetségi Bíróság azonban általában megkérdőjelezte egy dózistartomány találmányi jellegét.

B) Ahhoz, hogy egy védjegy Svájcban lajstromozható legyen, egyebek mellett grafikailag ábrázolhatónak kell lennie, vagyis szagvédjegy-bejelentések esetén a bejelentőknek grafikus módon kell ábrázolniuk a termék illatát. A Szövetségi Adminisztratív Bíróságnak nemrég arról kellett döntenie, hogy egy főzési recept alkalmas-e a szagvédjegy kielégítő leírására.

2009-ben a Svájci Védjegy hivatalnál kérelmet nyújtottak be „kandírozott mandulaillat” lajstromozására a 14., 28. és 35. áruosztályban. A bejelentő az illatvédjegyet egy recept segítségével írta le, hagyományos módszerekkel előállított kandírozott mogyoró illatának előállítására mogyoró, vanília, fahéj és cukor felhasználásával. A hivatal elutasította a bejelentést, kifogásolva, hogy az illat leírása nem volt kellően pontos, mert nem volt képes tárgyilagos és világos módon visszaadni az illatot, tekintve, hogy az alkotórészek természetes termékek, és illatuk változhat. Emellett a karamellizálás foka sem volt teljesen világos.

A bejelentő részletes recept beiktatásával módosította védjegybejelentését, és nem csupán az előállítási eljárást magyarázta lépcsőről lépésre terjedő utasításokkal, hanem minden egyes alkotórészt is részletesen előírt (például a mandula típusát, a víz minőségét és a finomított cukor kémiai összetételét). Emellett a konyhában szükséges optimális körülményeket is megadta (például: 12 m² alapterületű csempézett padló, rozsdamentes csővezetékrendszer, zárt ablakok szellőzés nélkül és 20 °C szobahőmérséklet). A védjegyet ennek a főzési eljárásnak a követésével előállított illatként határozta meg.

A Svájci Védjegy hivatal ezt a módosított bejelentésváltozatot is elutasította, megállapítva, hogy a védjegyet nem lehet grafikusán ábrázolni, miként azt a svájci törvény előírja. Ez ellen a döntés ellen azután a bejelentő a Szövetségi Adminisztratív Bíróságnál fellebbezett, amely 2011. május 23-i döntésével elutasította a fellebbezést.

A bíróság elsősorban azt állapította meg, hogy az illatvédjegyek lajstromozhatóságát a Svájci Védjegy hivatal általában elismeri, azonban egy védjegynek grafikusán ábrázolhatónak kell lennie ahhoz, hogy lajstromozható legyen. Ezért a Szövetségi Adminisztratív Hivatal a fellebbezés legfőbb pontjaként az illat grafikus ábrázolásának a követelményét tekintette, jelezve, hogy ez a követelmény nem arra szolgál, hogy gátolja azoknak a jeleknek a lajstromozhatóságát, amelyek képesek védjegyet képezni. E követelmény célja inkább az, hogy biztosítsák egy lajstromozott védjegy tárgyának közvetlen és világos megértését a védjegy lajstromból bárki számára. Megmarad a kérdés, hogyan lehet grafikusán ábrázolni egy megjelölést, amely nem fogható fel látás útján. A bejelentő a grafikus ábrázolás egy új fajtáját vezette be két különböző típusú ábrázolás kombinálásával: szavakkal leírta az illatot („kandírozott mogyoró illata”), és egy receptet is benyújtott, amely leírja az illat előállítását. Ezért a bíróságnak azt kellett megfontolnia, hogy a grafikus ábrázolásnak ez az új módja alkalmas-e egy védjegy világos leírására. Utalva az Európai Unió Bíróságának egy döntésére (CJEU, C-273/00), a Szövetségi Adminisztratív Bíróság megállapította, hogy az illat leírása valóban grafikus ábrázolás, azonban nem eléggé világos és tárgyilagos ahhoz, hogy kielégítse a grafikus ábrázolás követelményét. A recepttel kapcsolatban a bíróság számos pontatlan meghatározást talált, amilyen például a „víz egy nyilvános svájci ivóvízhálózatból” (amely helyről helyre változhat az ásványi anyag koncentrációjától függően) vagy a „fahéj” (amelynek az illatintenzitása az őrlés fokától és hosszától függ) és a „mandula” (egy természetes termék íze és illata változhat). Továbbá a bíróság megállapította, hogy a konyha külső vagy a főzőedényből származó szagai is befolyásolhatják az eredményt. Végül a kívánt főzési hőmérséklet mérése is problémákhoz vezethet.

A Szövetségi Adminisztratív Bíróság szerint majdnem lehetetlen lenne bárki számára a lajstrom megtekintése alapján, még a szükséges berendezés használata esetén is, előállítani az illatot pontosan azon az úton, ahogyan azt lajstromozták. Emellett az a tény, hogy egy személy állítja elő az illatot (mert egy szakács ügyessége változó), tovább csökkenti a leírás tárgyilagosságát. Ezért arra következtetett, hogy összhangban az Európai Unió Bíróságával

és a Svájci Védjegy hivattal, az ábrázolás két különböző útjának a kombinálása még nem elegendő egy védjegy világos ábrázolásához, amit a svájci törvény megkíván.

Eredménytelen maradt a bejelentő próbálkozása, hogy meggyőzze a bíróságot olyan létező illatvédjegyre való utalással, amelyet Európában már lajstromoztak. A bíróság elismerte, hogy vannak országok, amelyek elfogadják az illatvédjegyeket. Rámutatott azonban, hogy a kialakult esetjog szerint a külföldi döntések nem képeznek kötelező precedenseket a svájci bíróságok számára. Emellett a fentebb idézett ECJ-döntés félreérthetetlenül megállapítja, hogy az illatleírások nem alkalmasak védjegyként való lajstromozásra, mert a grafikus ábrázolást nem elégíti ki egy tudományos képlet, leírás, illatminta vagy ezeknek a kombinációja. Ezért a bejelentő hiába hivatkozott az európai gyakorlatra.

A fenti döntés alapján arra kell következtetni, hogy ellentétben a szín- és hangvédjegyekkel, az illatvédjegyek továbbra sem lajstromozhatók Svájcban.

Szaúd-Arábia

A) Szaúd-Arábiában 2012. január 1-jétől kezdve csak kellően hitelesített meghatalmazásokat fogadnak el, amelyek nem lehetnek tíz évnél régebbiek.

B) A Szellemi Tulajdon Világszervezetének 2011. évi jelentése szerint az arab országok közül Szaúd-Arábia nyújtotta be a legtöbb, 147 nemzetközi szabadalmi bejelentést. Ezt 39 bejelentéssel az Egyesült Arab Emírátsok, 33 bejelentéssel Egyiptom, 17 bejelentéssel Marokkó, 8 bejelentéssel Tunézia és 5 bejelentéssel Szíria követi.

A Szellemi Tulajdon Világszervezete

A Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) 2012. március 5-én bejelentette, hogy 2011-ben 10%-kal, 181 900-ra emelkedett a nemzetközi szabadalmi bejelentések száma, ami a WIPO történetében rekordot jelent. A romló világgazdasági helyzet ellenére a szabadalmi bejelentések száma 10,7%-kal nőtt, és ez 2005 óta a leggyorsabb növekedésnek felel meg.

A legtöbb nemzetközi bejelentést benyújtó ország 2011-ben az Amerikai Egyesült Államok volt 48 596 bejelentéssel, ami 2010-hez képest 8%-os növekedést jelent. A második helyet Japán foglalta el 38 888 bejelentéssel, ami 21%-os növekedésnek felel meg. Ezt 18 568 bejelentéssel Németország, 16 406 bejelentéssel Kína és 10 444 bejelentéssel Dél-Korea követi. A Kínából benyújtott nemzetközi szabadalmi bejelentések száma 2011-ben 33,4%-kal nőtt. 2011-ben a legtöbb nemzetközi szabadalmi bejelentést benyújtó vállalat a kínai ZTE volt 2826 bejelentéssel, amivel megelőzte a 2010-ben legtöbb bejelentést benyújtó Panasonicot. Az utóbbi vállalat 2011-ben 2463 bejelentést nyújtott be. A harmadik helyet a szintén kínai Huawei foglalta el 1831 bejelentéssel.

Szíria

Szíriában 2012. március 30-án publikálták az új szabadalmi törvényt, amely 2012. május 30-án lépett hatályba. A végrehajtási utasításra valószínűleg hosszabb ideig kell még várni. Az új törvény fontosabb vonásait az alábbiakban foglaljuk össze.

Az oltalmi idő a bejelentés napjától számított húsz év, szemben a korábbi tizenöt évvel.

A szabadalmi bejelentések vizsgálatát újdonságra, feltalálói tevékenységre és ipari alkalmazhatóságra lehet elvégezni.

A fenntartási illeték évenként a bejelentés napjának évfordulóján esedékes. Késedelmes fizetésére pótilleték ellenében hat hónap türelmi időt engedélyeznek.

Pótszabadalmakat lehet kérni.

Az elfogadott szabadalmi bejelentéseket a hivatalos közlönyben publikálják. Felszólalni hat hónapon belül lehet.

Ha egy szabadalmat a benyújtás napjától számított négy éven vagy az engedélyezés napjától számított három éven belül nem vesznek gyakorlatba, a szabadalomra kényszerengedély adható.

Tajvan

A) A *Paramount International IP Holding Company* (Paramount) 2009-ben a Tajvani Szellemi Tulajdoni Hivatalnál kérelmet nyújtott be a WONDERFUL W/HEART védjegy lajstromozása iránt „feldolgozott diókra”. A kérelmet azonban a hivatal 2010 júniusában elutasította arra hivatkozva, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy hasonlít egy Fu-Song nevű cég által kínai betűkkel lajstromoztatott védjegyhez, amelynek a kiejtése mandarin nyelven „wan-de-fu”. A Paramount fellebbezését a Fellebbezési Tanács is elutasította.

A Paramount a Szellemtulajdon-védelmi Adminisztratív Tanácshoz nyújtott be fellebbezést, amelyben arra hivatkozott, hogy a lajstromozott védjegy teaitalokra, szójababszókra és magvakra, míg az általa lajstromoztatni kívánt védjegy feldolgozott diókra vonatkozik, ezért a két védjegy megjelölt áruik nem hasonlíthatnak egymásra, és nem áll fenn az összetévesztés veszélye. Továbbá arra is hivatkozott, hogy az általa lajstromoztatni kívánt védjegyben az „O” betű sajátosan szív alakúan van kiképezve, aminek révén nyilvánvalóan megkülönböztethető a korábbi védjegytől. Végül a Paramount arra is hivatkozott, hogy a korábbi védjegy 2010. szeptember 15-én lejárt, és tulajdonosa 2011 márciusáig nem újította meg, ezért a védjegy érvénytelenné vált, és nem lehet akadálya a Paramount által kérelmezett védjegy lajstromozásának.

A Szellemtulajdon-védelmi Adminisztratív Tanács helyt adott a Paramount érveinek, hatályon kívül helyezte a Fellebbezési Tanács döntését, és elrendelte, hogy a hivatal lajstromozza a Paramount számára a WONDERFUL W/HEART védjegyet.